

การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล)
เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ปัทมา ชัยวงศ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

กรกฎาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีคณะศิลปศาสตร์ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยค ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.สิงห์คำ รักป่า)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

กรกฎาคม 2559

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจากผู้บริหาร และท่านคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกล่าวนำขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ทั้ง 2 ท่าน ดังนี้ นายชูเกียรติ จันทร์พองศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ สนับสนุนส่งเสริมการใช้เครื่องมือในงานวิจัย และการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุกขั้นตอนตลอดมา ดร.สิงห์คำ รักป่า อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะในการสร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอน ด้วยความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำในการจัดทำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เกี่ยวกับรายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เป็นเครื่องมือในงานวิจัยที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นด้วยความสละเวลาและเมตตาเป็นที่ยิ่ง

ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณประโยชน์อันพึงมีจากการรายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยารวมทั้งโรงเรียนทั่วไป

ปัทมา ชัยวงศ์

เรื่อง: การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยค ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษาค้นคว้า: ปัทมา ชัยวงศ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2559

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.สิงห์คำ รักป่า

คำสำคัญ: ทักษะการเขียนประโยค, แผนผังความคิด, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นสาระที่ครูส่วนใหญ่ขาดเทคนิคการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3/1 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแผนการสอนจำนวน 5 แผน แบบทดสอบก่อน-หลังเรียนแบบอัตนัย และแบบประเมินความพึงพอใจ

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดตามเกณฑ์มาตรฐาน 85.30/81.10 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 36.90 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 68.75

Title: USING MIND MAPPING TO DEVELOP WRITING SENTENCE SKILL FOR PRATHOM SUKESA 3 STUDENTS
IN THE 1ST MUNICIPAL PHAYAO PRACHANUKUL SCHOOL , MAUNG DISTRICT, PHAYAO PROVINCE.

Author: Pattama Chaiwong, Independent Study: M.A. (English), University of Phayao, 2016

Advisor: Dr.Singkhom Rakpa

Keywords: Sentence writing skill, Mind Mapping, Pratom Suksa 3 Students

ABSTRACT

The study aimed to 1) investigate effectiveness of exercises on English sentence writing skill of Prathom Sueksa 3 Students with the application of the mind mapping according to criteria standard 80/80, to 2) study learning achievement of Prathom Suksa 3 Students and to 3) explore students' satisfaction in using exercises on English sentence writing skill employing the mind mapping. The sampling was 20 Prathom Sueksa 3 Students from the 1st Municipal Phayao Prachanukul school with purposive selection. The research tools consisted of 5 lesson plans to develop English sentence writing skill by using the mind mapping, pretest–posttest with Subjective of Essay Test and satisfaction assessment form. Findings revealed that 1) the effectiveness of exercises on English sentence writing skill with the application of the mind mapping was higher than the standardized criteria 85.30/81.10, 2) Prathom Suksa 5 Students' learning achievement was 36.90 (%) in progress performance, and 3) the students' satisfaction in using exercises on English sentence writing skill employing the mind mapping was highest at 68.75 (%).

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
หลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551...	6
การสอนเขียนภาษาอังกฤษ.....	8
การสอนโดยใช้แผนผังความคิด.....	18
แผนการสอน.....	28
การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้.....	38
ดัชนีประสิทธิผล.....	38
ความพึงพอใจ.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก แผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ.....	91
ภาคผนวก ข ระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ..	100
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้.....	106
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	112
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	114

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการวิจัย One group pre-test post-test Design	57
2	แสดงการจัดคาบเวลาในการทดลอง.....	58
3	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 1 (Myself)	64
4	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 2 (My family).....	65
5	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 3 (My friends).....	67
6	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 4 (Daily Routine).....	68
7	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 5 (My Pets).....	69
8	แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 1-5.....	70
9	แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 1 (Myself).....	71
10	แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 2 (My family)....	72
11	แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 3 (My friends)....	73
12	แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 4 (My Daily Routines).....	74
13	แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 5 (My Pets)	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	แสดงคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด	76
15	แสดงผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังความคิด	76

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	11
2 แสดงแผนผังมโนทัศน์.....	20
3 แสดงแผนผังความคิด.....	21
4 แสดงแผนผังใยแมงมุม	22
5 แสดงแผนผังแบบกิ่งไม้	22
6 แสดงแผนภูมิเวกเนอร์.....	23
7 แสดงแผนภูมิแบบขั้นบันได	24
8 แสดงแผนผังก้างปลา	24
9 แสดงรูปแบบของแผนการเรียนรู้.....	33
10 แสดงแผนการเรียนรู้รูปแบบที่ 1.....	34
11 แสดงแผนการเรียนรู้รูปแบบที่ 2.....	35
12 แสดงความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีผลกระทบอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว บุคคลในสังคมต้องติดต่อ พบปะ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาต่างประเทศจึงกลายเป็นเครื่องมืออันสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันและกันในการศึกษาหาข้อมูลความรู้ การถ่ายทอดวิทยาการต่าง ๆ กัน ด้านเศรษฐกิจภาษาที่มีความจำเป็นยิ่งขึ้นในการเจรจาต่อรองทางด้านการค้าและการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างชนชาติไทยและชนชาติอื่นเพราะมีความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติทำให้สามารถปฏิบัติต่อกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมโลก (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 1)

ภาษาอังกฤษได้รับกำหนดให้เรียนทุกช่วงชั้น โดสถานศึกษาสามารถจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้นแต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วเหมาะสมนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุดจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตัวเองควบคู่ไปด้วยอันจำเป็นไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner Independent) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆ การศึกษาต่อ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2554, หน้า 2) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีลักษณะเป็นการซึมซับภาษา เพราะผู้เรียนอยู่ในสภาพเดียวกับเด็กที่เรียนภาษาแม่ซึ่งจะพัฒนาเข้าสู่ภาษาหลักในที่สุดเพราะความจำเป็นที่จะติดต่อสื่อสารกับคนรอบ ๆ ข้างการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงเป็นที่จะต้องศึกษากับ

คนรอบ ๆ ข้าง การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงเป็นการสอนเพื่อสื่อความหมาย มีนักเรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ครูทำหน้าที่เป็นผู้อธิบาย เป็นผู้จัดกิจกรรมและแสดงวิธีทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนฝึกภาษาในกลุ่มของตนเอง (บัญชา อึ้งสกุล, 2549, หน้า 59-60)

พิตรวัลย์ โกวิททวี (2544, หน้า 78-87) กิจกรรมการสอนของครูที่สำคัญคือ สนับสนุนให้นักเรียนใช้ความคิดของตนเองในการพูด การแต่งประโยคหรือความสามารถในการ ตัดแปลงการแต่งประโยคต่าง ๆ ที่ได้เรียนเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ทั้งภาษาพูดและภาษา เขียน รู้จักวิธีสอนเพื่อจะให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปตัดแปลงใช้ในโอกาสต่าง ๆ ครูต้อง จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียนตามมาตรา 24 ข้อ 2 ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา ซึ่งข้อความนี้เป็นการฝึกทักษะซึ่งประกอบด้วย การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญปัญหา และการประยุกต์ความรู้ เช่น การนำความรู้ไปจัดทำแผนผังความคิด หรือนำไป แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน (ดารี บุญชู, 2546, หน้า 19)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วยทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนมากที่สุด เพราะ ในการสื่อสารด้วยการเขียนนั้นผู้เขียนต้องมีความรอบรู้ มีความคิด และสังสมประสบการณ์ ต่างๆ ivo มากแล้วจึงกลั่นกรองความรู้ที่ได้รับนั้นแสดงออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 163) กล่าววาทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก ในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าทักษะการเขียนถูกจัดไว้เป็นลำดับสุดท้ายของทักษะ ทั้งสี่ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าเพราะการเขียนจัดเป็นทักษะที่ยากที่สุดต้องผ่าน กระบวนการคิดหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการรวบรวมความคิด การเลือกสรรถ้อยคำ ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่สามารถสื่อข้อความได้ตรงตามความ ต้องการ แม้ว่าทักษะการเขียนจะมีความยากในตัวเองดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็จำเป็นต้องมีการ เรียนการสอนทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะสำคัญและเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียน อย่างมากในการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดและจินตนาการซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และ พัฒนาทักษะทางภาษาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างแผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นการ นำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยา การสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ ถ้าแนวคิด เทคนิค วิธีการนี้นำมาใช้ในวงการศึกษา น่าจะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ศาสตร์และศิลปะ

ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ความสามารถในการช่วยคิด ช่วยจำ บันทึก เข้าใจ เนื้อหา การนำเสนอข้อมูลและการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่อง สนุกสนานมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2544, หน้า 75)

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการรายงานการสอบวัดผลคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2546 เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานของนักเรียนในสังกัดทั่วประเทศ ในระดับชั้น ป.6 สอบทั้งหมด 4 วิชาจากคะแนน 40 คะแนน ทุกวิชา พบว่า ภาษาไทยทำได้ 18.10 คณิตศาสตร์ 16.68 วิทยาศาสตร์ 16.97 และ ภาษาอังกฤษทำได้ 16.46 วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนทำได้ต่ำที่สุด ปีการศึกษา 2548 คะแนนสอบ NT โรงเรียนบ้านเลิศสวัสดิ์ มีคะแนนประเมินผลเฉลี่ย 12.33 ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องหาทางแก้ไขปัญหาโดยการจัดการเรียนการสอนให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้ามีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับกรมกรมิวิชาการในสาระและมาตรฐาน ต.1.3 ที่บ่งชี้ว่า ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและการสื่อสารข้อมูลความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และสุนทรีย์ภาพ (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 20) ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการ เขียนโดยใช้แผนผังความคิดที่จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะขึ้นหลายทักษะเช่น ทักษะการคิด นักเรียนได้ฝึกระดมความคิดในลักษณะของภาพในสมองประสานกับสัญลักษณ์ ลายเส้นและ ตัวหนังสือ (Visual Brainstorming) ซึ่งอาจทำเพียงลำพังเพียงคนเดียว หรือทำเป็นคณะทำงานก็ได้ ทักษะที่สองคือทักษะการจำ เมื่อคิดได้ครบถ้วนแล้วก็เท่ากับว่าคิดเป็นระบบ แล้วบันทึกไว้ เป็นแผนภูมิจะช่วยให้จำภาพนี้ได้ดียิ่งขึ้น ทักษะที่สามคือทักษะการเขียน โดยการระดมความคิด ความจำ การคิดอะไร คิดอย่างไรแล้วเขียนออกมาอย่างที่คิดได้ ทักษะที่สี่คือทักษะการทำงาน กลุ่ม นักเรียนได้ช่วยกันคิด ได้ระดมสมองก่อนการเขียน เป็นการฝึกคิดอย่างเป็นระบบ การใช้ แผนผังความคิด ช่วยให้นักเรียนฝึกคิดแล้วเขียนออกมาเป็นคำ วลี ประโยคและเป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ ในบริบทที่ตอบสนองด้วยความสนใจมีความหมายต่อผู้เรียนเพียงพอที่จะเกิดการปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นทักษะที่ทำให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเอง (กัญญา ทิพย์ลาย, 2544, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากการสร้างแบบฝึก การเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผัง ความคิดผลของการศึกษาปรากฏว่าแบบฝึกการเขียนการสรุปความจากบทร้อยแก้วสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพ 81.07/80.56 และ

ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 (ทวิชัย มงคลเคหา, 2542, หน้า 88-95) ได้ทำการศึกษากลวิธีการในการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องประกอบมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูงเท่ากับ 75.70 การใช้ภาษาอังกฤษระดับการสื่อสารระหว่างเพื่อนนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำเท่ากับร้อยละ 42.75 (วินัย ชินบุตร, 2547, หน้า 165-166) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการใช้แผนภูมิเรียงลำดับเหตุการณ์ และการใช้แผนภูมิกราฟิกโยงแฉงมมทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสามารถอ่านเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถทำความเข้าใจในบทที่อ่านได้ดี จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ขึ้นโดยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษาของไทยและของต่างประเทศซึ่งเน้นที่กระบวนการเขียนเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนภาษาอังกฤษต้องอาศัยความรู้เรื่องคำศัพท์ โครงสร้างประโยค และสำนวนประโยคที่ลึกซึ้ง ผู้ศึกษาค้นคว้าเชื่อว่าจากสภาพของนักเรียนที่เป็นอยู่เมื่อได้รับการพัฒนาด้านการเขียนแล้ว จะทำให้การเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้นอย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกุล) ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกุล)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกุล) ที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สอดคล้องต่อพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนมากขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อีกโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ในบริบทที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการสอนเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดผู้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. การสอนเขียนภาษาอังกฤษ
3. การสอนโดยใช้แผนผังความคิด
4. แผนการสอน
5. การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้
6. ดัชนีประสิทธิผล
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรมวิชาการ (2546, หน้า 1-153) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนทุกช่วงชั้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษาให้มากที่สุดในทุกสถานการณ์ โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ผลที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียนคือผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ใช้แสวงหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่สังคมโลกได้ ตลอดจนทั้งใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ใช้แสวงหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่นๆถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่สังคมโลกได้ตลอดทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

- 1.1 สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย
 - สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication)
 - สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections)

สาระที่ 4 ภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities)

1.2 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกำหนดระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency-Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1) ช่วงชั้นที่ 1 ป. 1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)

2) ช่วงชั้นที่ 2 ป. 4-5 ระดับต้น (Beginner Level)

3) ช่วงชั้นที่ 3 ม.1-3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)

4) ช่วงชั้นที่ 4 ม. 4-6 ระดับก้าวหน้า (Expanding Level)

คุณภาพผู้เรียนช่วงชั้นที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

1) เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศแลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน

2) มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเน้นการฟัง-พูด-อ่าน ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

3) ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

4) เข้าใจความหมายที่เป็นความเรียง และไม่ใช้ความเรียงในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

5) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น

6) มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ นำเสนอและสืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้น

7) ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และความเพลิดเพลิน

1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำ

รายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ตามเหมาะสม สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในช่วงชั้นเรียนที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ผู้ที่ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าด้วย

สาระที่ 1: ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต. 1.1 เข้าใจเรื่องที่ฟังและอ่านสามารถตีความจากเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต. 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต. 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูลความคิดเห็นรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและสุนทรียภาพ

สาระที่ 2: ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐานที่ 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3: ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐานที่ 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระอื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4: ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน ต. 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต. 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกับในสังคม

การสอนเขียนภาษาอังกฤษ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นให้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จุดมุ่งหมายของวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างกัน และคนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ถ้าผู้เรียนมีความเกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษาและคำศัพท์แล้ว

จะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ แต่ข้อเท็จจริงแล้วพบว่าถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษาต่างประเทศมาแล้วเป็นอย่างดีก็ยังไม่สามารถพูดคุยหรือสื่อสารกับชาวต่างประเทศหรือจะใช้ได้บ้างก็จะใช้ภาษาในลักษณะที่เจ้าของภาษาไม่ใช้กันแม้จะเป็นภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ด้วยเหตุนี้ นักภาษาศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ

สุมิตรา อังวุฒนกุล (2540, หน้า 17-21) กล่าวถึงภาษาเพื่อการสื่อสารว่าการสอนเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดที่เกิดจากความตระหนักถึงความจริงที่ว่าความรู้ความสามารถทางด้านศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการสื่อสารกับผู้อื่น การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการใช้อาหาระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง (Actual Communication) ได้แก่ วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The communicative Approach) เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของวิธีการสอนดังกล่าวเน้นความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ของผู้เรียน

2. ขั้นตอนการดำเนินการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2544 ก, หน้า 111-112) ได้กล่าวไว้ในคู่มือการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศถึงแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ดังนี้

1. ความหมาย

การสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอน

2. ความสำคัญ

กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียนผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนจะสามารถเรียนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสนใจเป็นสำคัญ เขาจะเรียนรู้ได้ดีเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียนเห็นประโยชน์ในการนำสิ่งที่เรียนไปแล้วให้เข้ากับสิ่งที่เรียนอยู่ และสิ่งที่ช่วยให้เรียนภาษาต่างประเทศได้ดี อีกอันหนึ่งคือต้องเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปประโยคด้วย

การสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวันโดยยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สอน ดังที่ ลิตเติลวูด (Little Wood) กล่าวไว้ว่าแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้

เพียงความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาใช้ทักษะทางภาษาทุกทักษะโดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาอังกฤษที่คุ้นเคยและนำไปใช้ คำกล่าวนี้สอดคล้องกับวินโดสัน (Windowson) ที่ว่าความสามารถในการเรียบเรียงประโยคไม่ใช่เป็นความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถใช้ประโยคได้หลายชนิดในโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถาม-ตอบ การขอร้อง การออกคำสั่ง เป็นต้น ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า ความรู้ความเข้าใจภาษาเท่านั้นซึ่งอาจเป็นประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต้องสามารถนำความรู้การใช้ประโยค ไปใช้ให้เป็นปกติวิสัยได้ตามโอกาสต่าง ๆ ของการสื่อสาร

3. แนวทางสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามความจำกัดความที่ ดักกลาส บราวน์ (H. Douglas Brown) เสนอไว้ มีลักษณะ 4 ประการ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังนี้

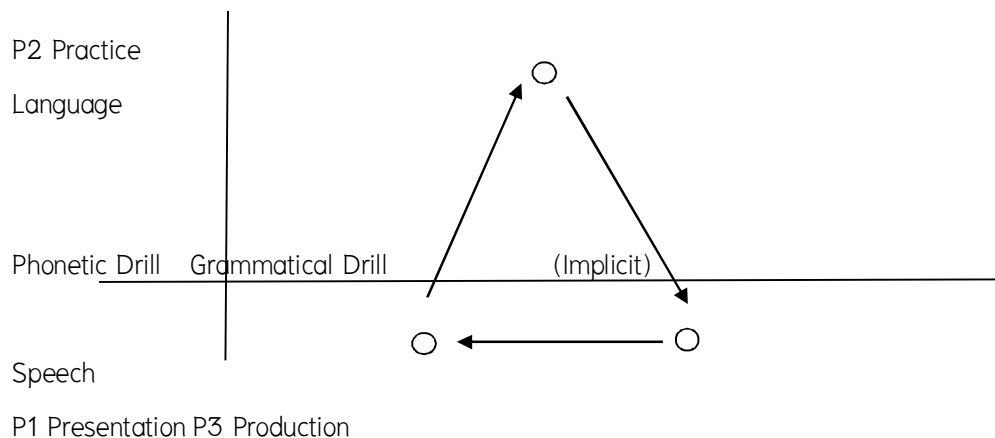
3.1 เป้าหมายของการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสาร และไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์

3.2 เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ทางภาษา และปฏิบัติจริงโดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบภาษามีใช้เป้าหมายหลัก แต่ตัวรูปแบบเฉพาะของภาษาต่างหากที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมาย

3.3 ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง เป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสาร มีหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจจะมีควมสำคัญมากกว่าความถูกต้องเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีความหมาย

3.4 ในการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในตอนท้ายสุดผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน

จากแนวการสอนต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้เกิดแนวคิดในการสอนว่า ควรนำเสนอภาษาใหม่ในรูปแบบภาษาที่พบในสถานการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การสอนคำศัพท์ โครงสร้าง การออกเสียง มีการฝึกใช้ในสถานการณ์จริงแนวทางการคิดนี้จึงกลายเป็นขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ปรับปรุงจาก Marie-Louise Parizet ผู้เชี่ยวชาญจาก CAVILAM เสนอไว้ในกรอบครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ณ มหาวิทยาลัยล้านนา เชียงใหม่ ปี 2534 กรมวิชาการ (2544 ก, หน้า 110) ดังภาพประกอบ 1

ภาพ 1 แสดงขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

4. ขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

4.1 ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การนำเสนอเนื้อหาใหม่ จัดเป็นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ครูจะให้ความรู้ทางด้านเนื้อหาแก่ผู้เรียนซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นทางการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไปรวมทั้งวิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

4.2 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกควบคุมหรือชี้แนะ (1) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นกิ่งแบบควบคุม (2) การฝึกในขั้นนี้มีจุดหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยว ความหมาย และวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ ด้วยเช่นกัน ในการฝึกนั้นครูจะเริ่มจากฝึกปากเปล่า (3) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อนจนได้รูปแบบภาษาแล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียนเพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้อาจตรวจสอบความเข้าใจด้านความหมายได้ (ไม่ควรเวลานานมากนัก) ต่อจากนั้นให้ฝึกการเขียน (4) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

4.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร () ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (นับเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง และเป็นการศึกษาเพื่อใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียนการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปได้อย่างไรบ้างน้อยเพียงใดสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนเองแค่ไหน ซึ่งเป็นการถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริงคือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบในชีวิตจริง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมาแล้วใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกในชั้นเรียนนี้อีกด้วยเพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดมาให้เหมือนดังการฝึกในขั้นการฝึกและการได้เลือกใช้ภาษาเองนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดีวิธีการฝึกมักฝึกในรูปแบบการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดภาระงาน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2540, หน้า 29-30) กล่าวว่าการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ จึงมีความจำเป็นต้องฝึกทักษะทั้ง 4 ไปพร้อม ๆ กันแต่ในที่นี้จะเน้นที่ทักษะการเขียน เพราะเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนมากที่สุดเพราะนักเรียนจะต้องมีความสามารถอย่างแท้จริงที่จะเขียนหรือถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจนผู้อ่านเข้าใจได้

ทักษะการเขียน ในการเรียนการสอนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ การเขียนนับเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนมากที่สุดทั้งนี้เพราะในการฟัง และการอ่านนักเรียนเป็นฝ่ายรับสารจึงเป็นเพียงแต่ตีความหรือวิเคราะห์ว่ากำลังได้ยินหรืออ่านอะไร ส่วนในการพูดนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกโดยอาศัยท่าทางแต่ในการเขียนนักเรียนจะต้องมีความสามารถอย่างแท้จริงในทุก ๆ เรื่อง จึงจะสามารถเขียนหรือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกให้ผู้อ่านเข้าใจได้

ความหมายของการเขียน

สุจริต เพียรชอบ (2532, หน้า 248) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะการส่งสาร (Expressive Skills) ร่วมกับทักษะการพูด และเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทั้งสี่อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ทักษะการเขียนมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะนอกจากจะเขียนเป็นตัวอักษรแล้วผู้เขียนยังต้องมีความสามารถสังเคราะห์ความรู้ ความคิด

ความรู้สึก อารมณ์ แล้วเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาที่สละสลวย กะทัดรัดชัดเจนสามารถสื่อความไปยังผู้อื่นได้ตามความต้องการ

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535, หน้า 185–194) ได้กล่าวถึงไว้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ การฝึกทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารจะเป็นการเขียนในระดับสูงกว่าการเขียนประโยค แต่เป็นการเขียนถ้อยคำและสำนวนในรูปแบบของประโยคที่เป็นที่ยอมรับ และเรียบเรียงประโยคให้เหมาะสมและสามารถสื่อสารความหมายได้

จากคำจำกัดความข้างต้นพอสรุปได้ว่า การเขียนหมายถึงทักษะการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการและประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นการสื่อสารโดยใช้ตัวอักษรออกมาเป็นภาษาเขียนในลักษณะต่าง ๆ กันเพื่อให้ผู้รับได้เข้าใจจุดประสงค์ของตน

ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่ง สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2531, หน้า 108) กล่าวว่า ความสามารถในการเขียนหมายถึงความสามารถในการรวบรวมข้อมูล เลือกสรรสิ่งที่ตนต้องการ ถ่านทอดความคิดนำมาลำดับความด้วยการเรียบเรียงเป็นตัวอักษร ตั้งแต่ระดับประโยคจนถึงระดับข้อความ หรือสูงกว่าข้อความ โดยใช้ความรู้กลไกทางการเขียน

จากการให้ความหมายความสามารถในการเขียนข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนหมายถึง ความสามารถในการใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ ในการถ่ายทอดความคิดเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการถ่ายทอด

การสอนทักษะการเขียน

การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อฝึกทักษะการเขียน ควรมีหลักการ ดังนี้

1. การสอนทักษะการเขียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบของภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยแล้วจากการฟังและพูด

2. การควบคุมการเขียนควรลดน้อยลงตามลำดับ ผู้เรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะด้วยตนเองทีละน้อย

3. กิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสารควรเน้นเป็นพิเศษ และหลังจากผู้เขียนได้ฝึกการเขียนตามที่ผู้สอนชี้แนะแล้ว ผู้เรียนควรมีอิสระเต็มที่ในการเขียนกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการเขียนคือ

3.1 การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing)

3.2 การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing)

3.3 การเขียนแบบเสรี (Free Writing)

การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing) เป็นกิจกรรมในการสอนทักษะการเขียน ที่ผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน เช่นรูปแบบประโยคที่ต้องใช้ ตัวอย่างย่อหน้าสำหรับเขียนแบบ หรือข้อความสำหรับเติมให้สมบูรณ์ กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมแต่ละกิจกรรมจะเป็นการเสริมแรงการใช้คำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น หรือเป็นกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น กิจกรรมการเขียนแบบควบคุม อาจเป็นการให้ผู้เรียนลอกข้อความโดยเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่าง เช่นเปลี่ยนคำเอกพจน์เป็นพหูพจน์ เปลี่ยนกาลเวลา (Tense) เป็นต้นในการเขียนแบบควบคุมนี้ผู้เรียนจึงมีโอกาสได้คำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด

การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing) เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนามาจากการเขียนแบบควบคุม โดยผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาเพียงบางส่วนสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน ผู้สอนอาจให้ประโยคเริ่มต้น ประโยคสุดท้าย โครงร่าง คำถามหรือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน และผู้เรียนจะมาอภิปรายร่วมกัน จุดบันทึก แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และกำหนดกลยุทธ์ในการเขียนของตนเอง ดังนั้นข้อเขียนของผู้เรียนแต่ละคนจึงคล้ายคลึงกันแต่ไม่เหมือนกัน กิจกรรมการเขียนแบบชี้แนะนี้อาจจะใช้ข้อความจากสื่อเช่น ภาพหรือการ์ตูนเดี่ยว และเป็นชุด เอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ข้อความโฆษณาจากหนังสือพิมพ์หรือแผ่นที่ ตาราง หรือกิจกรรมต่าง ๆ มาเป็นตัวชี้แนะก็ได้

การเขียนแบบเสรี (Free Writing) ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ขั้นตอน (Procedures) ของการเขียนซึ่งช่วยผู้เรียนในด้านการรวบรวมความคิดและเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะได้ข้อเขียนที่สมบูรณ์ ในการฝึกขั้นตอนของการเขียนแบบเสรี ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนบันทึก (Note) การเขียนโครงร่าง (Outline) และการเขียนร่าง (Draft) เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเขียนมากขึ้นก็จะสามารถปรับปรุงขั้นตอนเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตนเอง การเขียน Free Writing อย่างมีขั้นตอนเป็นการฝึกกระบวนการคิด (Thinking Process) อย่างหนึ่ง เพราะการเขียนที่มีคุณภาพมิได้เป็นเพียงแรงกระตุ้นในการเขียนเท่านั้น แต่จะต้องมีการเรียบเรียงและจัดระบบระเบียบความคิดด้วย

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2531, หน้า 108-122) ได้กล่าวถึง การสอนทักษะการเขียนในในข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการสอนทักษะการเขียน ข้อควรคำนึงของผู้สอน จุดประสงค์ของการสอนทักษะการเขียน วิธีการและการจัดกิจกรรมทักษะการเขียน การประเมินผลทักษะการเขียน และขั้นตอนของการตรวจงานเขียน ดังนี้

1. ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการสอนทักษะการเขียน การเขียนเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิดเป็นอย่างยิ่ง เพราะก่อนที่จะเขียน ผู้เขียนจะต้องคิดก่อนเสมอว่าตนจะเขียนอะไร เขียนให้ใครอ่านและมีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร โดยพยายามสื่อสารทางความคิด นำมาลำดับความด้วยการเรียบเรียงออกมาเป็นตัวอักษร ตั้งแต่ระดับประโยคจนถึงระดับข้อความหรือสูงกว่าข้อความโดยใช้ความรู้ทางด้านกลไกของการเขียน เป็นต้นว่า การเขียนลายมือ การเขียนสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ตลอดจนความสัมพันธ์ เป็นต้น ถึงแม้ว่าการเขียนเป็นทักษะการแสดงออก (productive Skill) เหมือนทักษะการพูดแต่มีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่หลายประการ ตามที่ Raimes กล่าวไว้ ดังนี้

1.1 การเรียนการพูดนั้นเรียนได้จากบ้าน แต่การเรียนการเขียนนั้นมักจะเรียนอย่างเป็นทางการที่โรงเรียน

1.2 ภาษาพูดมีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะของบุคคล กลุ่มคน หรือสังคมแต่ภาษาเขียนจะต้องถูกต้องทางไวยากรณ์เป็นหลัก

1.3 ผู้พูดใช้เสียงสูงต่ำ หนักเบา และจังหวะตลอดจนสีหน้าท่าทางช่วยในการถ่ายทอดความคิด ส่วนผู้เขียนจะเรียบเรียงคำต่าง ๆ เพื่อแสดงออกทางการสื่อสาร

1.4 ผู้พูดใช้การหยุดและเสียงสูงต่ำในประโยค แต่ผู้เขียนใช้เครื่องหมายวรรคตอน

1.5 ผู้พูดใช้การเปล่งเสียงแต่ผู้เขียนใช้การสะกดคำ

1.6 ผู้พูดพูดโดยไม่ต้องเตรียมตัว แต่ผู้เขียนต้องเตรียมตัว ตรวจทานแก้ไข จนพอใจ

1.7 ผู้พูดกับผู้ฟังซึ่งอยู่ตรงหน้า ซึ่งผู้ฟังอาจแสดงออกด้วยการรับคำ แสดงความสงสัยขัดจังหวะ หรือการซักถามระหว่างการฟังได้ แต่ผู้อ่านไม่มีโอกาสทำอย่างนั้น ผู้เขียนจึงต้องถ่ายทอดข้อมูลให้น่าสนใจและถูกต้องเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้อ่านข้อความนั้น ๆ ไปจนจบ

1.8 ภาษาพูดใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการและซ้ำความไปมาได้ แต่การเขียนใช้ภาษาที่เป็นทางการและมีความสมบูรณ์ในตัวเองมากกว่า

1.9 ผู้พูดใช้ประโยคง่าย ๆ เชื่อมโดย And และ But แต่ผู้เขียนใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้ โดยมีคำเชื่อมที่ยากขึ้น เช่น However, Who, In Addition เป็นต้น

2. ข้อควรคำนึงของผู้สอน มีดังต่อไปนี้

2.1 ผู้เรียนควรคุ้นเคยกับการเขียนหลาย ๆ แบบ ทั้งนี้ ถ้าผู้เรียนเห็นบทสนทนาหรือการเขียนแบบเล่าเรื่อง ผู้เรียนก็ไม่สามารถเขียนจดหมายหรือรายงานได้ ดังนั้นจึงควรอภิปรายรูปแบบการเขียนต่าง ๆ เช่น แบบเล่าเรื่อง (Narrative) แบบบรรยาย (Descriptive) เป็นต้น

2.2 ผู้เขียนต้องทราบกลไกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนมีอะไรบ้าง เช่น การเขียนตัวอักษร กฎการเรียบเรียงประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความ (Discourse Markers) ต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ผู้เรียนควรได้เขียนในสิ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตจริง เพื่อช่วยให้เกิดแรงจูงใจและเห็นความสำคัญที่จะเขียนเพราะจะต้องใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

2.4 ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด ผู้สอนที่ใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารอาจใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบตามที่เหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนแบบบริบทต่าง ๆ การเขียนเรียงความโดยการวางกรอบให้เขียน การเขียนแบบอิสระ การฝึกประโยค

2.5 ผู้สอนจะต้องตระหนักในหลักการที่ว่า การเขียนคือ การเขียนข้อเขียนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไม่ใช่เขียนแต่เพียงประโยคเดียว ๆ เท่านั้น ผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนและผู้อ่าน

2.6 ผู้สอนควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้ข้อผิดและ ผู้ตรวจข้อสอบมาเป็นผู้อ่านและช่วยวิจารณ์ฉบับร่างของผู้เขียนแทน และเปลี่ยนลักษณะการทำงานระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนหลาย ๆ คน และผู้เรียนกับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานของตนเอง

3. จุดประสงค์ของการสอนทักษะการเขียน ในการสอนทักษะการเขียนนี้เน้นการเขียนเพื่อให้นำไปใช้ในชีวิตจริง สถานการณ์ ต่าง ๆ ที่นำมาเป็นบทเรียนและแบบฝึกหัดเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ศัพท์และสำนวนต่าง ๆ ที่ใช้ในแต่ละบทจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของบทนั้น ๆ บทเรียนแต่ละบทจะไม่สอนไวยากรณ์โดยตรง คือมุ่งให้ผู้เรียนฝึกฝนการใช้คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นในแต่ละสถานการณ์ ผู้เรียนจะมีโอกาสพัฒนาทักษะในการเขียนโดยให้ผู้เรียนเขียนตามตัวอย่าง และลองฝึกเขียนโดยใช้ความคิดของตนเองเพิ่มเติม ตัวอย่างของจุดประสงค์ทักษะการเขียนได้แก่ ให้เติมข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนในโทรเลข ไปรษณียบัตร และบัตรเชิญ ให้จดโน้ตข้อความที่อ่านหรือฟัง และให้เขียนสรุปเรื่องที่ฟังหรืออ่าน เป็นต้น

4. ขั้นตอนในการสอนทักษะการเขียน การสอนเขียนเพื่อการสื่อสารมีขั้นตอนเหมือนทักษะการฟัง พูด และอ่านเพื่อการสื่อสาร ซึ่ง Johnson and Morrow ใช้ขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

4.1 ตั้งจุดประสงค์ ผู้สอนจะต้องตั้งจุดประสงค์ทั้งจุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทางนำทางเหมือนทักษะอื่น ๆ

4.1.1 จุดประสงค์ปลายทาง ในการสอนทักษะการเขียน คือความต้องการให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่จะสื่อสารได้โดยการเขียน เช่น ให้เขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคล เพื่อประโยชน์ในการกรอกฟอร์มต่าง ๆ

4.1.2 จุดประสงค์นำทาง เป็นความรู้เรื่องศัพท์และสำนวนที่ควรรู้ เช่น ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด อายุ เป็นต้น

4.2 การดำเนินการสอน ก่อนจะฝึกหัดดูว่าใครเป็นผู้เขียน เขียนให้ใครอ่านผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารอย่างไร ตลอดจนศึกษาความรู้สึกของผู้เขียน วิธีเขียนต่าง ๆ เป็นต้น นับเป็นการทำความเข้าใจในบริบทก่อนทำการเขียน

4.3 การฝึกเขียนเป็นการลงมือเขียนในสิ่งที่กำหนดไว้ คือในระยะเริ่มต้นก็ควรเขียนแบบกำหนดขอบข่ายให้เขียน คือเขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลในเรื่องที่กำหนดให้ ถ้าเป็นระยะต่อไปก็เป็นการเขียนโดยแนะทางให้เขียนโดยใช้รูป เช่น ให้เขียนระดับการศึกษาชนิดของอาชีพลงในแบบฟอร์ม โดยมีข้อความที่เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนและงานอาชีพต่าง ๆ ที่ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ให้และสำหรับระยะสุดท้ายก็ให้อิสระในการเขียน โดยกำหนดสถานการณ์ให้

4.4 การถ่ายโอน หลังจากที่ผ่านมาการฝึกเขียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ผู้เขียนสามารถเขียนเรื่องใหม่ก็ได้ เช่น การเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเองแล้ว อาจเขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดหรือทำบัตรประจำตัวภาษาอังกฤษสำหรับการยืมหนังสือ เป็นต้น

5. วิธีการและการจัดกิจกรรมทักษะการเขียน ผู้สอนควรจัดเป็น 3 ระยะ คือ

5.1 กิจกรรมก่อนการเขียน เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเขียนและปูพื้นในเรื่องที่จะเขียน โดยอาจทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลไกทางการเขียนซึ่งมีการสะกดการใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้กาลให้ถูกต้องกับเรื่องที่จะเขียน

5.2 กิจกรรมระหว่างการเขียน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่เขียนเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมตัวอย่างต่อไปนี้คือ นำบัตรเชิญลักษณะต่าง ๆ มาเป็นแบบให้เขียนตามแล้วเขียนเชิญโดยเปลี่ยนชื่อผู้เชิญและผู้ได้รับเชิญ ซึ่งเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เป็นการฝึกหัดแบบกำหนดขอบข่ายให้เขียน เป็นต้น

5.3 กิจกรรมหลังเรียน โดยผู้เรียนพยายามใช้ทักษะเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่นคือนำเรื่องที่จะเขียนมาอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง นำมาถามคำถาม นำมาเขียนบทสนทนา แสดงบทบาทสมมุติ หรือนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิจารณ์ข้อเขียนนั้น ๆ ในเชิงความถูกต้องในการสื่อความ ตลอดจนการใช้ภาษาให้ถูกต้องกับสถานการณ์ เป็นต้น

6. การประเมินทักษะการเขียน การประเมินผลทักษะการเขียนอาจดำเนินการระหว่างการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถที่จะสื่อสารโดยการเขียน และประเมินผลปลายภาคเหมือนทักษะอื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

6.1 ให้เลือกคำหรือกลุ่มคำมาเติมในจดหมายให้ถูกต้อง

6.2 ผู้สอนอาจประเมินผลความสามารถของผู้เรียน โดยเปลี่ยนเสียงที่ได้ยินเป็นภาษาเขียน เพื่อดูการสะกดตัวเขียน คำศัพท์และอื่น ๆ โดยหาวิธีควบคุมคำตอบจากผู้เรียนเช่น ให้เขียนตามคำบอก (Dictation) โดยใช้เรื่อง que ทุกคนไม่ว่า เก่งหรืออ่อนพอจะเขียนได้

6.3 ใช้ภาพเกี่ยวกับเครื่องแต่งตัว แล้วให้เขียนคำถามคำตอบเกี่ยวกับราคาสินค้าเหล่านั้น

6.4 ให้สถานการณ์แล้วให้เขียนโดยกำหนดขอบข่ายให้

6.5 ให้ฟังข้อความจากเทปแล้วสรุปเรื่องที่ได้ยินด้วยตนเอง

6.6 ให้ดูภาพแล้วบรรยาย

6.7 ให้ฟังคำบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคนแล้วให้เขียนลงตารางให้ตรงกับคำ

7. ขั้นตอนการตรวจงานเขียน

7.1 ชี้ให้เขียนข้อผิดพลาดโดยการเขียนด้วยย่อหรือเครื่องหมายที่ผู้เรียนเข้าใจดีแล้ว เช่น

SP = Spelling Error

P = Punctuation Error

V = Error in Verb form or Tense

7.2 แก้ไขข้อผิดพลาดให้ เพื่อผู้เรียนจะได้เขียนให้ถูกต้อง

7.3 อธิบายข้อผิดพลาดเป็นรายบุคคล หรือพร้อมกันทั้งห้อง

7.4 ถ้าผิดพลาดเหมือนกัน และเกิดขึ้นบ่อย ๆ ครูต้องทบทวนหรืออธิบายใหม่

การสอนโดยใช้แผนผังความคิด

ความหมายของกรอบมโนทัศน์

มโนทัศน์เป็นคำมาจากภาษาอังกฤษ ว่า "Concept" ซึ่งมีผู้กำหนดคำอื่น ๆ ขึ้นมาใช้ในความหมายเดียวกันอีกมากมาย เช่น ความคิดรวบยอด มโนคติ มโนภาพ สังข์กับ เป็นต้น

มโนทัศน์ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจที่สรุปเกี่ยวกับการจัดกลุ่ม สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดจากการสังเกต หรือได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วใช้คุณสมบัติหรือคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน จัดเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เราสามารถจำแนกสิ่งใหม่ ๆ และเข้าใจได้รวดเร็วตามประสบการณ์ของเราที่ผ่านมา

กรอบมโนทัศน์ หมายถึงแผนผังหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบและเป็นลำดับชั้น โดยอาศัยคำหรือข้อความเป็นตัวเชื่อมให้ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีความหมาย ซึ่งอาจมีทิศทางเดียว สองทิศทาง หรือมากกว่าก็ได้ ซึ่งบางครั้งอาจเรียกรูปกรอบมโนทัศน์ว่า “แผนภาพโครงเรื่อง”

วัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2542, หน้า 19–21) ได้กล่าวถึงแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

1. แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การเขียนแผนที่ความคิด เกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีก คือ ซีกซ้ายและขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายทำหน้าที่วิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสคอลลอสัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบจัดกรอบมโนทัศน์แนวคิดเชิงทฤษฎีอื่นเป็นพื้นฐานของลักษณะกรอบมโนทัศน์ ได้แก่ ทฤษฎี สกีม่า (Schema Theory) และการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล

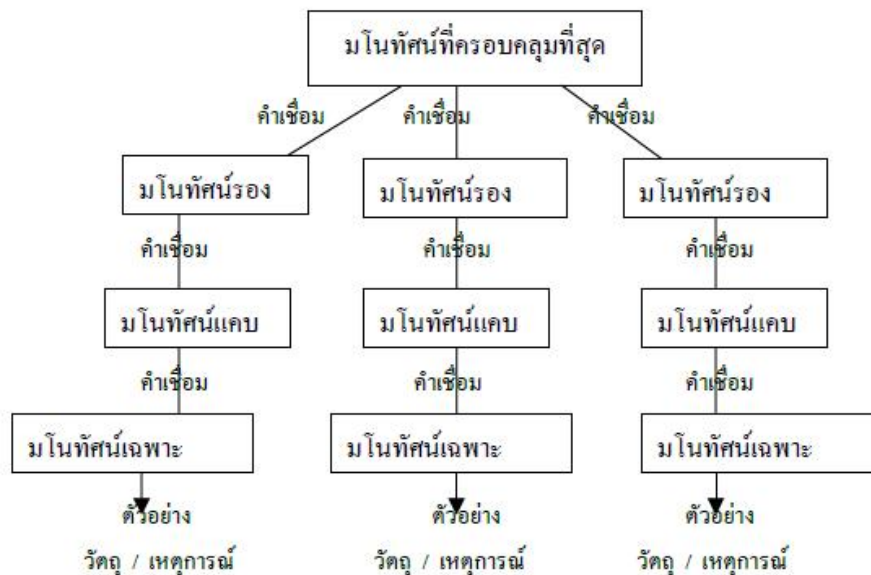
1.1 ทฤษฎีสกีม่า (Schema Theory) สกีม่าเป็นชุดของความรู้ที่ถูกจัดไว้เสมือนช่องบรรจุสารสนเทศ สกีม่าจึงอาจสร้างขึ้นและขยายเพิ่มได้ สกีม่าเป็นฐานอันสำคัญของโครงสร้างความรู้หรือแบบจำลองของสมองสกีม่าบทบาทเป็นตัวจัดรูปแบบ หากช่องบรรจุสารสนเทศมีมากพอ สกีม่า จะว่องไวทำให้มีสารสนเทศใหม่ ๆ มาเติมในส่วนที่ยังเหลืออยู่นอกจากนี้สกีม่ายังแปลความหมายของสถานการณ์ใหม่โดยอาศัยความรู้ที่มีมาก่อนได้ ถ้าสารสนเทศนั้นเหมาะสมจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้(มนัส บุญประกอบ, 2545, หน้า 111)

1.2. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ ออสซูเบล (Ausubel) ออสซูเบล ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายว่าเป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ หรือ มโนทัศน์ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วในโครงสร้างทางสติปัญญา(Cognitive structure) ของผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ได้อย่างเข้าใจ

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบจัดกรอบมโนทัศน์การจัดการเรียนรู้แบบจัดกรอบมโนทัศน์ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนนำความคิดรวบยอด หรือมโนทัศน์ ในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้มาจัดระบบ จัดลำดับ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์แต่ละมโนทัศน์ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดกรอบมโนทัศน์ขึ้นซึ่งมีผู้นำเสนอไว้มากมายหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล องค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับโครงสร้างของกรอบมโนทัศน์ที่

จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกและเกิดประโยชน์มี ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545, หน้า 176–192)

2.1 แผนผังมโนทัศน์ (Concept Map) เป็นภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ (Concept) ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ดังภาพ 2

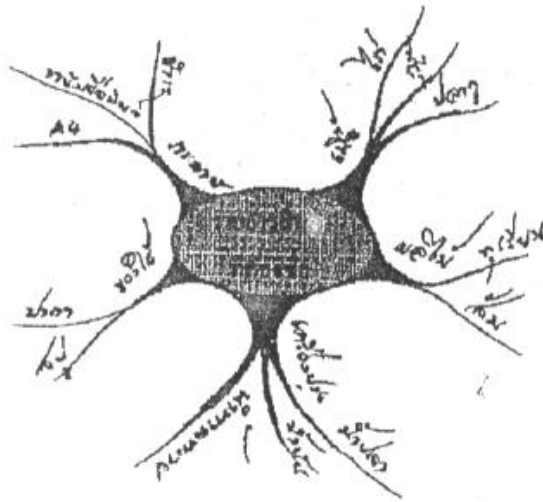

ภาพ 2 แสดงแผนผังมโนทัศน์

การนำไปใช้

1. ใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดเฉพาะเจาะจง ตามลำดับ
2. ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่
3. ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
4. ใช้จัดระบบความคิดและความจำ
5. ใช้นำเสนอข้อมูล

2.2 แผนที่ความคิด (Mind Map) แผนที่ความคิดใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่าง ความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังภาพ 3

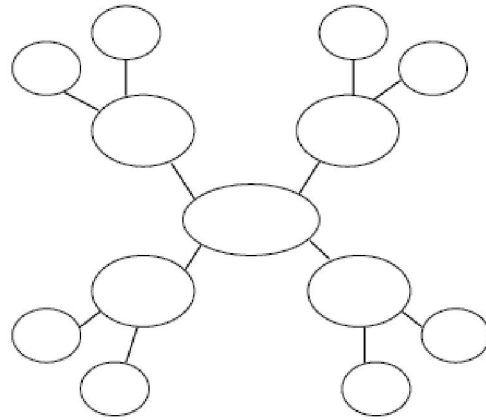

ภาพ 3 แสดงแผนผังความคิด

การนำไปใช้

1. ใช้ระดมพลังสมอง
2. ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้
3. ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
4. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยให้จำได้ดี
5. ใช้นำเสนอข้อมูล

2.3 แผนผังใยแมงมุม (A Spider Map) แผนผังรูปแบบนี้ใช้แสดงการแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลแสดงความสัมพันธ์รูปใยแมงมุม ดังภาพ 4

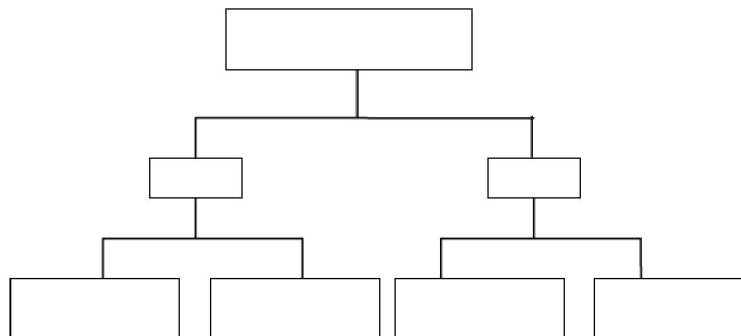

ภาพ 4 แสดงแผนผังใยแมงมุม

การนำไปใช้

1. ใช้แสดงการแยกแยะองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ ของข้อมูล
2. ใช้จัดระบบ จัดลำดับข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง องค์ประกอบย่อย หรือตัวอย่างตามลำดับ
3. ใช้สรุปประเด็นหรือรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4 แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map) แผนผังรูปแบบนี้แสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นชั้น ๆ มีรูปร่างคล้ายแผนภูมิบริหารองค์การ นำเสนอโดยการเขียนชื่อเรื่องไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปตามลำดับ ดังภาพ 5

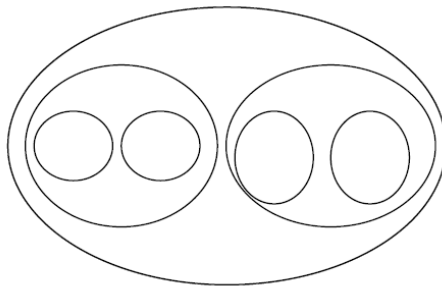

ภาพ 5 แสดงแผนผังแบบกิ่งไม้

การนำไปใช้

1. ใช้สรุปความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรองและองค์ประกอบย่อยของแต่ละเรื่อง
2. ใช้นำเสนอโครงสร้างของเรื่องโดยเรียงลำดับ ความสัมพันธ์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
3. ใช้เปรียบเทียบหรือจำแนกข้อมูล

2.5 แผนภูมิเวนน์ (Venn Diagram) แผนผังรูปแบบนี้ใช้แสดงข้อมูลเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ เช่น การแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันหรือแสดงลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน การแสดงข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน หรือการแสดงลักษณะข้อมูลที่เหมือนกันและต่างกัน ดังภาพ 6

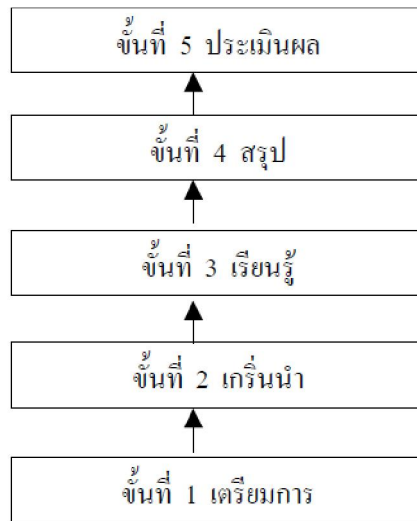
ภาพ 6 แสดงแผนภูมิเวนน์

การนำไปใช้

1. ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูล
2. ใช้แสดงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องหรือไม่สัมพันธ์กันของข้อมูล
3. ใช้แสดงการเปรียบเทียบของข้อมูล
4. ใช้แสดงความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันของข้อมูล
5. ใช้แสดงข้อมูลที่มีทั้งลักษณะความเหมือนกันและต่างกัน ในลักษณะ

Overlapping Circles

2.6 แผนภูมิแบบขั้นบันได (Descending Ladder) แผนภูมิแบบนี้ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลักษณะแสดงลำดับเวลากระบวนการหรือขั้นตอนเป็นลำดับอย่างง่ายดังภาพ 7

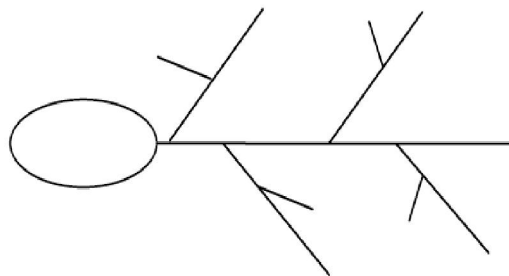

ภาพ 7 แสดงแผนภูมิแบบขั้นบันได

การนำไปใช้

ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการเป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนจบ

2.7 แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) นำเสนอโดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลัก แล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังภาพ 8

ภาพ 8 แสดงแผนผังก้างปลา

การนำไปใช้

ใช้แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เสนอเป็นสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้านเช่น ใช้สำหรับการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์หาสาเหตุและผล หรือวิธีแก้ปัญหา เป็นต้น

3. ความเป็นมาของ แผนผังความคิด Mind Mapping

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2544, หน้า 183-187) ได้กล่าวว่า โทนี บูซาน (Tony Buzan) เป็นชาวอังกฤษ ผู้นำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้กับการเรียนรู้ของเขา โดยพัฒนาจากการจดบันทึกแบบเดิมที่จดบันทึกตัวอักษรเป็นแถวบรรทัด ใช้ปากกาหรือดินสอสีเดียวมาเป็นการบันทึกด้วยคำ ภาพ สัญลักษณ์ แบบแผ่เป็นรัศมีออกรอบ ๆ ศูนย์กลางเหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้สีสันทัน ต่อมาเขาก็พบว่าวิธีการที่เขาใช้นั้นสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นในชีวิตส่วนตัว และชีวิตการทำงานได้ด้วย เช่นใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การช่วยจำ การแก้ปัญหา การนำเสนอ การเขียนหนังสือ เป็นต้น ซึ่ง โทนี บูซาน ได้เขียนหนังสือ Use your Head (ใช้หัวคิด) และ Get Ahead (ใช้หัวลุย) ร่วมกับ แวนดา นอร์ธ (Vanda North) และัญญาพลอนันต์ ได้แปลเป็นฉบับภาษาไทย ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดวิธีการนี้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยพบว่าวิธีการของ Mind Mapping นั้นสามารถนำไปใช้ในชีวิตส่วนตัว และการทำงานจริง และถ้านำแนวคิดเทคนิควิธีการนี้ขยายผลในวงการศึกษา น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ ศาสตร์และศิลป์ ด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นสามารถช่วยคิด จำ บันทึก เข้าใจเนื้อหา การนำเสนอข้อมูล และช่วยแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกสนาน มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น

หลักการทำ Mind Mapping

1. เริ่มด้วยภาพสีตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ภาพ ๆ เดียวมีค่ามากกว่าพันคำและยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และยังเพิ่มความจำมากยิ่งขึ้นด้วย
2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน Mind Mapping ก่อนคำสำคัญ (Key Word) หรือรหัสเพื่อเป็นการช่วยการทำงานของสมอง ดึงดูดสายตา และช่วยในการจำ
3. ควรเขียนคำสำคัญบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่จะให้ภาพที่ชัดเจน สะดุดตา อ่านง่าย และก่อผลกระทบต่อความคิดมากกว่า การใช้เวลาเพิ่มอีกเล็กน้อยในการเขียนตัวให้ใหญ่จะทำให้อ่านง่าย ชัดเจน และจะช่วยให้อ่านประหยัดเวลาได้เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง
4. เขียนคำสำคัญเหนือเส้น และแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ Mind Mapping มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ

5. คำสำคัญควรจะมีลักษณะเป็น “หน่วย” โดยคำสำคัญ 1 คำ ต่อ 1 เส้น คำละเส้น เพราะจะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้อย่างอิสระเปิดทางให้ Mind Mapping คล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น

6. ระบายสีให้ทั่ว Mind Mapping เพราะสีช่วยยกระดับความจำ เพลลินตา กระตุ้นสมองซีกขวา

7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้หัวคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่ามัวคิดว่าจะเขียนลงตรงไหนดี หรือว่าจะใส่หรือไม่ใส่อะไรลงไป เพราะจะทำให้งานล่าช้าอย่างน่าเสียดาย (โทนี บูซาน เขียน ธีัญญา ผลอนันต์ แปล และแปลงเป็นภาษาไทยอ้างอิงในใช้หัวคิด, 2540)

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 79-87) กล่าวว่า แผนที่ความคิดเป็นการนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนที่ความคิดนั้นเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบลำดับความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาก็ทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสคอลลอสัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

ขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด

1. เริ่มเขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์หลักหรือหัวข้อเรื่อง ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ซึ่งควรใช้กระดาษชนิดไม่มีเส้นและวางกระดาษแนวนอน ควรเป็นภาพสี

2. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักหรือหัวข้อเรื่อง กระจายออกไปรอบ ๆ มโนทัศน์หลัก

3. เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ โดยเขียนข้อความไว้บนเส้นแต่ละเส้น

4. ใช้ภาพสื่อความหมายให้มากที่สุด

5. เขียนหรือพิมพ์คำด้วยตัวบรรจงขนาดใหญ่

6. เขียนคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย (เป็นคำหรือข้อความที่มีความหมายในตัวเอง)

7. เขียนคำเหนือเส้นและแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ

8. ระบายสีให้ทั่ว Mind map

9. ขณะที่เขียน Mind map ควรปล่อยให้ความคิดให้มีอิสระมากที่สุด

4. ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด

- 4.1 การสร้างภาพศูนย์กลาง การทำภาพให้น่าสนใจ ดังนี้
- 4.1.1 ภาพควรมีสีไม่น้อยกว่า 3 สี
 - 4.1.2 ขนาดของภาพไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไป ขนาดพอประมาณ 2 ตารางนิ้ว
 - 4.1.3 ภาพไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเดี่ยว อาจมีหลาย ๆ ภาพหรือหลาย ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น
 - 4.1.4 ถ้าเป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหวก็ดี
 - 4.1.5 ไม่ควรใส่กรอบภาพศูนย์กลาง เพราะกรอบอาจจะเป็นสิ่งที่สกัดกั้นการไหลของความคิด
- 4.2 การหาคำสำคัญ (Key Word) คำสำคัญควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้
- 4.2.1 เป็นคำสำคัญที่รองลงไปหรือเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญคำกุญแจ เพื่อเป็นการลงรายละเอียด
 - 4.2.2 ควรเขียนบนเส้นที่ต่อออกไป แต่เส้นจะเรียวออกไปเรื่อย ๆ
 - 4.2.3 คำ ภาพ เส้น บนสาขาเดียวกันควรใช้สีเดียวกัน
 - 4.2.4 การแตกกิ่งไม่ควรให้เอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ควรแตกกิ่งเพื่อให้เกิดภาพแผนที่ความคิดที่สมดุล
 - 4.2.5 การแตกกิ่งควรแตกทิศเฉียงมากกว่าแตกบน – ล่าง
5. ประโยชน์ของแผนที่ความคิด
- จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพอสรุปประโยชน์ของแผนที่ความคิด ได้ดังนี้
- 5.1 แผนที่ความคิดช่วยในการสำรวจพื้นฐานความรู้ของนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการเตรียมการสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน
 - 5.2 แผนที่ความคิดใช้ในการประเมินความคิดของนักเรียนว่า กำลังคิดอะไรและทำอะไร เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้คล้ายกับการเดินทางโดยแผนที่
 - 5.3 แผนที่ความคิดช่วยในการสรุปเนื้อหาจากตำรา ซึ่งจะประหยัดเวลาในการอ่านครั้งต่อไป และจะทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน
 - 5.4 แผนที่ความคิดเป็นเครื่องมือในการจดบันทึก เพื่อสรุปความที่ได้จากการศึกษา
 - 5.5 แผนที่ความคิดช่วยในการวางแผน การเขียนรายงานหรือการบรรยาย
- จากการนำเสนอแผนที่ความคิดดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า มีประโยชน์มากมาย ทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน เช่น การวางแผนงาน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน

เป็นต้นจะทำให้เห็นภาพการสรุปความคิดในเรื่องนั้น ๆ ในกระดาษเพียงแผ่นเดียว ดังนั้นจึงควรนำแผนที่ความคิดไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

แผนการสอน

ความหมายของแผนการสอน

แผนการสอน หมายถึง การวางแผน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าโดยมีวัตถุประสงค์ให้ครูผู้สอนได้ออกแบบและเตรียมการสอนล่วงหน้า ให้เห็นรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละหัวข้อย่อยของแต่ละเนื้อหาวิชา หรือสำหรับการสอนแต่ละครั้ง และแสดงลักษณะของกระบวนการที่คัดสรรแล้วให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมปัญหา ความต้องการ และปัจจัยความสะดวกของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน(สงบ ลักษณะ, 2533, หน้า 3)

แผนการสอน หมายถึง การนำเอาวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องกำหนดการสอนตลอดภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน การวัดประเมินผลกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียนความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 1) แผนการสอน หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง โดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา

กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ ตลอดจนงานการวัดผลประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, หน้า 133) แผนการสอน หมายถึง การกำหนดขั้นตอนการสอน ที่ครูมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหา และประสบการณ์ในการเรียนนั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2537, หน้า 490-493)

แผนการสอน หมายถึง การวางแผนการสอน วิชาใดวิชาหนึ่ง ที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชา เนื้อหาสาระ การใช้สื่อและการวัดผลประเมินผล เพื่อให้การสอนวิชานั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2543, หน้า 1)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมายของแผนการสอนจึงพอสรุปได้ว่า แผนการสอน หมายถึง การเตรียมการเรียนรู้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเป็นลายลักษณ์อักษรโดยแผนการสอนมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหา สาระหรือประสบการณ์

ด้านใดด้านหนึ่งตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนสภาพท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผล

ความสำคัญของแผนการเรียนรู้

มีผู้ให้ความสำคัญของแผนการสอนไว้ ดังนี้

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2522, หน้า 36) กล่าวว่า การกระทำใด ๆ ก็ตามย่อมมีการวางแผนทุกครั้ง การสอนที่ดีก็ย่อมมีการวางแผนด้วยเสมอ เพราะการวางแผนที่ดีจะทำให้การทำงานนั้น ๆ บรรลุไปแล้วครึ่งหนึ่ง และงานการสอนเป็นงานระดับอาชีพ ที่มีความสำคัญมากจึงต้องมีการวางแผนการสอน แผนการสอนเป็นเอกสารที่เป็นสื่อและเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจกล่าวถึงความสำคัญของแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาความรู้ในเรื่องหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำสื่อ ประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีการสอน วิธีการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำแผนการสอน เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรมใหม่ ตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน และเหมาะสมกับระยะเวลาจำนวนคาบการเรียนที่มีอยู่จริง ทำให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้ครูผู้สอนได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ผู้สอนสามารถวินิจฉัยจุดด้อย และจุดเด่นของผู้เรียน ที่ควรจะได้รับ การปรับปรุงแก้ไขหรือได้รับการส่งเสริมต่อไป
5. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้อง เที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและแนวการสอนให้เหมาะสม
6. ช่วยให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. ถ้าผู้สอนไม่สามารถทำการสอนด้วยตนเองได้ แผนการสอนจะใช้เป็นคู่มือครูแก่ผู้ มาสอนแทนได้เป็นอย่างดี

8. เป็นการพัฒนานาวิชาชีพครู ที่แสดงให้เห็นว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนให้มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ การวางแผนการสอนของครู เป็นหัวใจของการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนด เนื่องจากสภาพท้องถิ่นและความแตกต่างของผู้เรียนจึงต้องเลือกใช้กิจกรรมและกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

สรุปได้ว่า แผนการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายในการสอนแต่ละครั้ง เนื่องจากเป็นการเตรียมการสอนที่จัดไว้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน จึงทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีข้อบกพร่องหรือเกิดปัญหาน้อย ผู้เรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนโดยง่าย

การจัดทำแผนการเรียนรู้

การทำแผนการเรียนรู้มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวางและอย่างลึกในรายวิชาที่สอน เช่น ศึกษาโครงสร้างของวิชา จุดประสงค์ของวิชา สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดในรายวิชา คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลา กิจกรรม วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา โดยให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร
3. หากลวิธีการสอน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรโดยใช้ทักษะกระบวนการและ ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้งประสมประสานระหว่างประสบการณ์กับจินตนาการของ ผู้สอนเอง ไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุดในโลก แต่วิธีสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการ เรียนรู้มากที่สุด จะต้องยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติให้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ให้รู้จักการ วางแผนและฝึกทักษะเป็นกลุ่ม และรายบุคคลเพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และหา ช่องหาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้ว หรือสื่อที่คิดขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหาด้วย
5. จัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือนั้นจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียนทั้ง จากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองด้วย

6. กำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชา การกำหนดโครงสร้างสำหรับหนึ่งรายวิชาสามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ โครงสร้างอย่างสังเขป และโครงสร้างอย่างละเอียด โครงสร้างอย่างละเอียด เป็นการวางโครงสร้างโดยสัมพันธ์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา เวลา กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้เห็นภาพรวมตลอด 1 รายวิชา ส่วนโครงสร้างอย่างสังเขปเป็นการวางโครงสร้างอย่างสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและเวลาเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดใน 1 รายวิชา

7. เขียนแผนการเรียนรู้ขยายจากโครงสร้าง เป็นการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในแต่ละชั่วโมงอย่างละเอียดและปฏิบัติได้จริง โดยมีส่วนประกอบในแผนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ดำเนินการสอนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีมากมายหลากหลายข้อแตกต่างกันไป แต่ส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้จะต้องมีในแผนการจัดการเรียนรู้ คือ

7.1 สาระสำคัญ

7.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

7.3 สาระการเรียนรู้

7.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

7.5 สื่อการเรียนการสอน

7.6 การวัดผลและประเมินผล

รายละเอียดแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ 9 หัวข้อโดยการบูรณาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 7 หัวข้อ เพิ่มเติมของสำนักงาน ก.ค. มี 9 หัวข้อ ดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, หน้า 136-137)

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนตามแผนการเรียนรู้แล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แล้ว

3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction Activities) เป็นการเสนอขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดผลประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามกำหนดในกิจกรรมการเรียนการสอน แยกประเมินผลเป็นการประเมินผลก่อนสอน ขณะสอนและประเมินผลหลังการสอน

7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมการบันทึกการสอนก่อนนำไปใช้สอน

8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ในแผนการสอนมีความสมบูรณ์ เช่น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน

9. บันทึกหลังสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน บันทึกหลังจากการนำแผนไปใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผลไปใช้แล้วเพื่อนำแผนไปปรับปรุง และใช้สอนในคราวต่อไปประกอบด้วย 3 หัวข้อคือ

9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย ซึ่งได้กำหนดไว้ในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผล

9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึกปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอนก่อนสอน และหลังทำการสอน

9.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

รูปแบบของแผนการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, หน้า 34) ได้เสนอแนะรูปแบบของแผนการเรียนรู้ไว้ดังภาพ 9

รูปแบบของแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ หน่วยที่.....เรื่อง.....

หน่วยย่อยที่.....ชั้น.....

เรื่อง.....เวลาเรียน.....

1. สาระสำคัญ

.....

2. จุดประสงค์

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง.....

2.2 จุดประสงค์นำทาง.....

3. เนื้อหา

.....

4. กิจกรรมการเรียนรู้

.....

5. สื่อการเรียนการสอน

.....

6. การวัดและประเมินผล

.....

7. กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม/บันทึกหลังการใช้แผนการเรียนรู้ /ภาคผนวก

.....

ภาพ 9 แสดงรูปแบบของแผนการเรียนรู้

สุพล วังสินธุ์ (2536, หน้า 8) ได้เสนอแนะรูปแบบของแผนการเรียนรู้ไว้ 2 แบบ ดังภาพ 10

แบบที่ 1

แผนการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง..... เวลา.....คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ย่อย

1.....

2.....

3.....

สาระสำคัญ

.....

จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	สื่อการเรียนรู้ การสอน	การวัดผลและ ประเมินผล

ภาพ 10 แสดงแผนการเรียนรู้รูปแบบที่ 1

แบบที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....เวลา.....คาบ

1. สาระสำคัญ

.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ย่อย

1.....

2.....

3.....

3. กิจกรรมการเรียนการสอน

.....

4. สื่อการเรียนการสอน

4.1.....

4.2.....

5. การวัดและประเมินผล

5.1 วัดตามจุดประสงค์ในข้อ...

5.2 วิธีวัด

5.3 เกณฑ์การผ่าน

5.4 เครื่องมือวัด

5.5 กิจกรรมเสนอแนะ

ภาพ 11 แสดงแผนการเรียนรู้รูปแบบที่ 2

ผลดีของการจัดทำแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ที่ดี จะทำให้ครูครูช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพและมีประสบการณ์ในกระบวนการต่าง ๆ และทักษะกระบวนการอันจะมีผลต่อการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6 ประการ

1. เป็นผู้ทำงานโดยที่คำนึงถึงความจำเป็น ประโยชน์ คุ้มค่าของงานที่มีต่อส่วนรวมก่อนลงมือกระทำ

2. เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย ไม่ยึดติดความคิดเดียว

3. เป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติอย่างใช้เหตุผล ไม่มีความลำเอียง

4. เป็นผู้ที่คิดวางแผนล่วงหน้าก่อนลงมือทำงานทุกครั้ง

5. เป็นผู้คอยติดตามตรวจสอบผลงาน และปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ

6. เป็นผู้พอใจในการทำงาน และปฏิบัติงานทุกครั้งด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

ประโยชน์ของแผนการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, หน้า 18) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้มีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรมและเลือกจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตรงกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนให้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนและทันเวลา

2. ช่วยให้ผู้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนดีย่อมทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนจนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน เพราะการที่ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมและจัดได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้นักเรียนเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในตัวครูเพราะมีความมั่นใจมีการเตรียมการสอนมาอย่างดีแล้ว กระบวนการเรียนการสอนย่อมเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครูยิ่งขึ้น

6. ถ้าครูมีความจำเป็น ไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้สอนแทนก็สามารถสอนแทนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการเรียนรู้

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการเรียนรู้ คือ การจัดทำ และ นำแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์คุณภาพและประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาแผนการเรียนรู้สรุปได้ ดังนี้ (เขมรัฐ โทไทยะ, 2540, หน้า 42)

1. ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ครูผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น

2. ทดลองใช้แผนการเรียนรู้

3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนและหลังการใช้แผนการเรียนรู้

4. รวบรวมข้อมูลจากข้อ 2 และข้อ 3 มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

5. จัดทำรายงานผลการสร้างและพัฒนาแผนการเรียนรู้

6. จัดพิมพ์เผยแพร่และรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะผู้ใช้ให้พัฒนาต่อไป

ข้อควรคำนึงในการเขียนแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2541, หน้า 5)

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงตามตารางสอน โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องที่อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป

2. ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการที่สำคัญต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอน ส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่อง ครูต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่จะสอนจนเข้าใจจนถ่องแท้ จึงจะสามารถเขียนความคิดรวบยอด ได้อย่างมีคุณภาพ

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้องกลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามอำเภอใจ หรือเขียนสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอนเท่านั้น เพราะถ้าเป็นเช่นนี้จะได้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความจำเท่านั้น สมรรถนะหรือความสามารถของนักเรียนจะไม่ได้ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

4. กิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นนี้ควรลำดับขั้นตอน ที่คาดว่าจะสอนจริง ๆ โดยยึดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

5. สื่อที่ใช้ ควรเลือกใช้ หรือจัดทำให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยึดหลักที่ว่าสื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดการเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย

6. การวัดผล โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และ ช่วงที่จะทำการวัด (วัดก่อนเรียน ระหว่างเรียน วัดหลังเรียน) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบทุกระยะว่าการสอนของครูบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้หรือไม่

การจัดทำแผนการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นลักษณะและรูปแบบใดจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ เป็นสำคัญ (สุพล วังสินธ์, 2536, หน้า 5)

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องชัดเจน
2. กิจกรรมนำไปสู่ผลการเรียนตามจุดประสงค์ได้จริง
3. ระบุพฤติกรรมนักเรียนและพฤติกรรมครูผู้สอนอย่างชัดเจนในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้
4. สื่อการสอนจะต้องมีคุณค่า มีความหลากหลายทั้งของจริง ภาพ แผนภูมิเอกสาร ใบความรู้
5. วิธีการวัดควรชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ หมายถึง การนำเอาแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำเอาข้อมูลมาปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง ๆ อย่างน้อยเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา ประสิทธิภาพของแผนการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยน เป็นพฤติกรรมเป็นพึงพอใจ โดยกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและ ประกอบกิจกรรมท ทั้งหมดของผู้เรียน ต้องเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลการสอนหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดคมนั้น คือ E1/E2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 , 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติควรตั้งไว้ต่ำกว่านี้เช่น 70/70 หรือ 75/75 เป็นต้น

ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนโดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ได้ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลทางด้านการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่าง

ทางสถิติแต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18 % การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 67% และกลุ่มที่ 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนจากการทดสอบทั้งสองกรณีมีพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนสอบหลังเรียนที่เพิ่มขึ้นได้สูงสุดแล้วแต่กรณี (Goodman and Schneider. 1980, pp. 30-34)

คะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่เพิ่มขึ้นสูงสุดของแต่ละกรณี (เฟซิญ กิจระการ, ป.ป.ป., หน้า 1-2 อ้างอิงใน Hovland, 1949) ได้เสนอดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ซึ่งได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ Hovland เสนอว่า ค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพของสื่อ Webb ให้ความสนใจค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนซึ่งเรียนจากร้อยละของกลุ่มทดลองแล้วจึงหาร้อยละของกลุ่มควบคุมผลที่ได้จะแสดงถึงร้อยละที่เพิ่มขึ้น (หรือลดลง) เปรียบเทียบ กับคะแนนของกลุ่มควบคุมดัชนี

ประสิทธิผล มีรูปแบบในการหา ดังนี้

E.I. = ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน - ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน

(จำนวนนักเรียน × คะแนนเต็ม) - ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

จำนวนเศษของ E.I. จะเป็นเศษที่ได้จากการวัดระหว่างการทดสอบก่อนเรียน (P1) และการทดสอบหลังเรียน (P2) ซึ่งคะแนนทั้ง 2 ประเภทนี้จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ทำได้ (100%) ตัวหารของดัชนีคือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (P1) และคะแนนสูงสุดที่นักเรียนสามารถทำได้ ต่อมา Webb ได้ปรับรูปแบบของการแสดงค่าดัชนีประสิทธิผลใหม่โดยการคูณด้วย 100 เพื่อให้ค่าที่ออกมาเป็นร้อยละซึ่งช่วยให้ดูหรือตีค่าให้สะดวกขึ้น

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดค่าว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดค่าเจตคติความ

ตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละหาค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียนนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียนได้เท่าไร นำมาหารด้วยค่าที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

จากการคำนวณพบว่า ดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือได้คะแนนเท่าเดิม

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นคำที่มีความหมายหลากหลาย นักวิชาการได้เขียนและให้ความหมายไว้ ดังนี้

มอร์ส (Morse, 1955, p. 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถคลายความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

แอปเปิลไวท์ (Applewhite, 1965, p. 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้วย

กู๊ด (Good, 1973, p. 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงสภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

กิติมา ปรีดีติลล (2529, หน้า 321) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

ศุภศิริ โสมาเกตู (2544, หน้า 49) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมและเป็นพฤติกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ พอใจ เต็มใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน จนประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่แตกต่างกันไป ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงาที่มีอยู่การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

เฮอริชเบอร์ก (Herzberg, 1959, 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคตสถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

แมคเกรเกอร์ (McGregor, 1960, pp. 33-58) ได้ศึกษาธรรมชาติของมนุษย์และได้อธิบายลักษณะของมนุษย์ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. คนประเภทเอกซ์ (X) มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - 1.1 มีสัญชาตญาณที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้
 - 1.2 มีความรับผิดชอบน้อย
 - 1.3 ชอบให้สั่งการ
 - 1.4 ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์การ
 - 1.5 มีความปรารถนาให้ตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัย

2. คนประเภทวาย (Y) มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 ชอบทำงาน เห็นว่าการทำงานเป็นของสนุก เหมือนการเล่นหรือการพักผ่อน
- 2.2 มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- 2.3 มีความทะเยอทะยานและกระตือรือร้น
- 2.4 สั่งการตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้
- 2.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานและองค์การ พัฒนาวิธีทำงาน
- 2.6 ประารถด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความสมหวังในชีวิต

มาสโลว์ (Maslow, 1970, pp. 69–80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อมีความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็เกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรม ต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคมมีชื่อเสียงอยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

สก๊อตต์ (Scott, 1970, p. 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้เกิดผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมึลักษณะ ดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนในการเลือกตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

ศุภสิริ โสมาเกตู (เพชฌัญญู กิจระการ, ม.ป.ป., หน้า 7 อ้างอิงมาจาก ศุภสิริ โสมาเกตู. 2544, หน้า 51) ได้กล่าวถึงแนวคิดของแฮทฟีลท์ และฮิวส์แมนที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น และความน่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน และความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง และความสลับ
4. ความท้าทาย และความไม่ท้าทาย
5. มีความพอใจ และความไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล และไม่ใช่วางวัล
2. มาก และน้อย
3. ยุติธรรม และไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก และเป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางด้านการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม และไม่ยุติธรรม
2. เชื่อถือได้ และเชื่อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก และเป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุผล และไม่เหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านผู้นิเทศ หรือผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้ และอยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง และยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร และค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ และไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย และไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน และไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง และดูไม่มีชีวิตชีวา
4. คุ้นาสนใจเอาจริงเอาจัง และดูเหนียวหนำย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540, หน้า 141-144) ได้กล่าวถึงการแบ่งความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคคลีแลนด์ (David McClelland) ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใด ๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศมาตรฐาน เป็นแรงจูงใจที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่นในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการควบคุมหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน แนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

- 3.1 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานการตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทัศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพประกอบ ดังภาพ 12

ภาพ 12 แสดงความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2 ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนอง ความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปแบบของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็น ผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงาน จะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิการ, 2545, หน้า 119)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทน ภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึกต่อผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเองเช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่าความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมาน ถาวรรัตนวิช (2541) ได้ศึกษาผลการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา (Mind Mapping) ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 42 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 21 คน ในระยะทดลองนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกเทคนิคแผนผังทางปัญญา (Mind Mapping) จำนวน 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมทำกิจกรรมตามปกติ ทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเทอร์เรนซ์ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และวัดความคิดสร้างสรรค์จากงานประดิษฐ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระยะหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของตูกีย์ พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์

หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สูงกว่ากลุ่มควบคุมในแต่ละระดับของลักษณะบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 คะแนนความคิดสร้างสรรค์จากงานประดิษฐ์ หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ทวีชัย มงคลเคหา (2542) ได้ศึกษากลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องในการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุศลิน จีฬิตยาคคม อำเภอากลางจังหวัดหนองบัวลำภู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 30 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน และแบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการอ่าน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษพบว่านักเรียนที่เรียนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้อกลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องประกอบมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูงเท่ากับ 75.70 การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับครูหรือเพื่อนนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำเท่ากับร้อยละ 42.75

วินัย ชินบุตร (2547, หน้า 165-166) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการใช้แผนภูมิเรียงลำดับเหตุการณ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ และการใช้แผนภูมิกราฟิกโยแมงมุ่มเพื่อเน้นให้นักเรียนอ่านเพื่อหาเฉพาะจุดสำคัญพบว่านักเรียนสามารถอ่านเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ในบทอ่านได้ดี

ธวัช บุษบาจันทร์กุล (2541) ได้ศึกษาการสร้างแบบเสริมทักษะการอ่านในใจโดยใช้แผนภาพ (Mind Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 84

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 84 และโรงเรียนบ้านโคกนางามปลาเซียม อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 25 คน รวม 50 คน ใช้เวลาในการทดลองสอน 36 คาบ ๆ ละ 20 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกทักษะการอ่านในใจโดยใช้แผนภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 หน่วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า t-test (dependent) ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านในใจโดยการสร้างแผนภาพ มีประสิทธิภาพ 80.91/80.13 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ผลต่างหลังการสอน สูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ภัสราวุธ วัฒนา (2545) ได้ศึกษาผลการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดต่อความสามารถในการจำและการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนที่ได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิด มีความสามารถในการจำและความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 หลังการฝึกจินตนาการแผนที่ความคิดทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถในการจำและความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นกว่าก่อนทำการฝึกจินตนาการที่ความคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกจินตนาการแผนที่ความคิดมีความสามารถในการจำและการแก้ปัญหาได้สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงกลุ่มที่มีสไตล์การคิดอิสระจากสิ่งรอบข้างและกลุ่มที่มีสไตล์การคิดแบบขึ้นกับสิ่งรอบข้างได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดมีความสามารถในการจำและความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดกลุ่มที่มีสไตล์การคิดแบบอิสระจากสิ่งรอบข้างมีความสามารถในการจำไม่แตกต่างกันแต่นักเรียนชายมีความสามารถในการแก้ปัญหามากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงกลุ่มที่มีสไตล์การคิดแบบขึ้นกับสิ่งรอบข้างหลังได้รับการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดมีความสามารถในการจำ และความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าการฝึกจินตนาการภาพแผนที่ความคิดสามารถช่วยนักเรียนเพิ่มทักษะการจำและการแก้ปัญหาให้ดีขึ้นได้ ไม่ว่าจะมีส่วนใด ๆ ของการคิดแบบใด จึงน่าจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นต่อไป

กัญญา ทิพย์ลาย (2545) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด พบว่า แบบฝึกการเขียนสรุป

ความจากร้อยแก้วมีประสิทธิภาพ 81.07 /80.56 และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความจากบท ร้อยแก้วมีประสิทธิภาพ 81.07/80.56 และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังใช้แบบฝึกสูงกว่า ก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุวรรณนา ชมโคกกรวด (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วย แผนภูมิความคิด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะ การเขียนเรียงความด้วยแผนภูมิความคิด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านหนองปรือ ไร่ อําเภอบ้านเหลื่อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 39 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เขียนเรียงความด้วยแผนภูมิความคิด มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน กล้าแสดงออก มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความ และมีทักษะการเขียนเรียงความ ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด 60 คะแนน มีนักเรียนที่เขียนเรียงความได้คะแนน ในระดับต่าง ๆ ดังนี้ ระดับดีมาก (51-60คะแนน) 10 คน ระดับดี (41-50 คะแนน) 21 คน พอใช้ (31-40) 8 คน และ ไม่มีนักเรียนคนใดที่อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง (0 - 30 คะแนน)

จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจจะสรุปได้ว่า การสอนทักษะการเขียนโดยการใช้แผนผัง ความคิดช่วยพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนได้ฝึกการคิด โดยใช้แผนผัง ความคิดเป็น การวางแผนการเขียน ทำให้รู้แนวทางในการเขียน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะ นำมาพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

ทอลเลย์ (Talley, 1992, pp. 1784-A) ได้ศึกษาการประเมินผลอิทธิพลของโปรแกรม การประเมินผลการเขียนในรัฐอิลลินอยส์ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะในห้องเรียนใช้เวลา ในการศึกษา 6 เดือนการศึกษาเป็นการอธิบายและสำรวจว่าการประเมินการเขียนตามที่ได้ กำหนดไว้ นั้นจะส่งผลต่อวิธีการสอนภาษาอังกฤษให้ห้องเรียนในรัฐอิลลินอยส์หรือไม่ ข้อมูล รวบรวมมาจากการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวกับครูที่สอนภาษาอังกฤษจำนวน 12 คน เครื่องที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลเปิดเผยว่าผู้ร่วมวิจัยได้แก่ครูสอน ภาษาอังกฤษจำนวน 12 คนให้การสนับสนุนในการสอนเขียนแต่พวกเขาก็ให้ความคิดเห็นที่ แตกต่างกันกับโปรแกรมการประเมินการเขียนของรัฐอิลลินอยส์และยังพบว่าโปรแกรมการ ประเมินผลการเขียนมีอิทธิพลอย่างมากในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะในห้องเรียนในรัฐ อิลลินอยส์

เฮอร์นันเดซ (Hernandez, 2000, pp. 90-A) ได้ศึกษาถึงการเขียนของนักเรียนที่เรียน ภาษาอังกฤษเกรด 5 และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษภาษาเดียว: ความเชื่อของครู โอกาส

สำหรับการเรียนและประสิทธิภาพของนักเรียนเป้าหมายของการศึกษาคั้งนี้เน้นไปที่สิ่งแวดล้อมทางการเขียนของห้องเรียนในระดับเกรด 5 ประสิทธิภาพในการเขียนของนักเรียนและการสำรวจของครูต่อการเขียนที่ดีและการเขียนที่ยังอ่อน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ การสังเกตผู้ร่วมวิจัย การบันทึกละเอียด การสัมภาษณ์ ผลจากการศึกษาพบว่าทักษะการเขียนของเด็กที่เรียนภาษาที่สอง ได้ดีไม่สามารถแยกทักษะการเขียนออกจากกันได้ทั้งหมดของเด็กที่เรียนภาษาที่หนึ่งได้ดี

บาโอ (Bao, 2002, p. 1541) ได้ศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบการนำเสนอข้อมูลด้วยเทคนิคแผนที่ความคิดเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในการเลือกเว็บกับการนำเสนอข้อมูลแบบธรรมดาโดยใช้โปรแกรม Internet Explorer ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอข้อมูลโดยใช้แผนที่ความคิดมีประโยชน์มากกว่าการใช้โปรแกรม Internet Explorer นอกจากนี้ยังพบว่าเทคนิคแผนที่ความคิดเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ข้อมูลและความรู้ใหม่ ๆ

เจนกินส์ (Jenkins, 2001, pp. 4644–A) ได้ทำการศึกษากิจกรรมใช้กลยุทธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างสายตากับการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์แผนภูมิความคิด ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสังเกต ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้ไม่เคยใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์แผนภูมิความคิดมาก่อน เมื่อได้รับการฝึกการใช้โปรแกรมนี้แล้ว ผลการสัมภาษณ์พบว่า มีผลส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีผลส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม โปรแกรมซอฟต์แวร์นี้ก็จะยังเป็นข้อเสนotechnetต่อนักวิจัยที่จะพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ต่อไป

ฟอเลย์ (Foley, 1987, pp. 4276–A) ได้ศึกษาผลของการฝึกทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับ 7 จำนวน 63 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 21 คน กลุ่มแรกเรียนโดยมีการฝึกให้ผู้เรียนเขียนแผนผังหลังการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามวัดความรู้สึกได้ในเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเอง สามารถจำเรื่องที่อ่าน และมีความคงทนในการจำแตกต่างจากนักเรียนอีกสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ลิน (Lin, 2004, pp. 2458–A) ได้ศึกษาเพื่อสำรวจผลของการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนแผนที่ความคิดโดยใช้สอนเรียงความแบบจูงใจ การศึกษาค้นคว้าคั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลองที่ออกแบบเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนขนาดกลาง เมืองไฮดาโฮ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนเกี่ยวกับศิลปะทางด้านภาษา ในระดับเกรดแปด จำนวน 319 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่สอนแผนที่ความคิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุมที่มีการประเมินผลการเขียนก่อนการทดลองการสอนโดยเน้นการใช้แผนที่ความคิดซึ่งเป็นยุทธวิธีในการเขียนเรียงความแบบจูงใจ

นักเรียนจะได้รับคำแนะนำเพื่อให้สร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนสำหรับการเขียนเรียงความแบบจูงใจ นักเรียน

กลุ่มควบคุมจะสร้างแผนที่ความคิดโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนที่ความคิดกับคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสอนแผนที่ความคิดโดยใช้คอมพิวเตอร์มีประโยชน์สำหรับการรวบรวมแนวคิด แต่ไม่ส่งผลต่อการเขียนของนักเรียน อย่างไรก็ตาม คุณภาพของแผนที่ความคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเขียนของนักเรียน และยังพบอีกว่า เวลาที่มีความสัมพันธ์ต่อการเขียนของนักเรียนในทางลบเมื่อให้แผนที่ความคิดด้วยคอมพิวเตอร์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการนำแผนผังความคิดมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน กล้าแสดงออก มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ช่วยในการจดจำคำบรรยาย พัฒนาคุณภาพในการระดมสมองของนักเรียน ทำให้การจดบันทึกมีความชัดเจนนักเรียนมีความคิดเป็นอิสระมากขึ้น รวมทั้งยังช่วยเพิ่มความเข้าใจ นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนให้มีการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ แผนที่ความคิดมีประโยชน์มากมายทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน เช่นการวางแผน การช่วยจำ การสรุปบทเรียน เป็นต้นไม่ว่าผู้ใหญ่หรือเด็กสามารถทำได้เช่นกัน อยู่ที่มีการฝึกฝนจนเกิดความเคยชินแผนที่ความคิดจะทำให้เห็นภาพการสรุปความคิดในเรื่องนั้น ๆ ในหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียว และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นได้ด้วย ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษา พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบแผนการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษตามแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้การพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน เวลา 15 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะการพัฒนาการเขียนประโยคโดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 5 ชุด
3. แบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์การเขียน แบบปรนัย ชนิดเติมคำ จำนวน 10 ข้อ (5 ชุด)
4. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้วยแผนผังความคิด จำนวน 20 ข้อ

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. แผนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดจำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองคือหน่วย Myself ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสอนเขียนภาษาอังกฤษ และการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

1.3 ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนผังความคิด

1.4 เลือกเนื้อหาที่จะไปสร้างแผนการเรียนรู้จากสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเลือกมาตรฐานที่ ต.1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และการสื่อสารข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรีย์ภาพ เพื่อสร้างแผนพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้แผนผังความคิดจำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 15 ชั่วโมง ในแต่ละแผนประกอบไปด้วย แบบวัดทักษะการเขียน และแบบประเมินพฤติกรรมเขียน โดยกำหนดคะแนนวัดทักษะการเขียน 20 คะแนน และคะแนนประเมินพฤติกรรมเขียน 20 คะแนน ซึ่งมีแบบประเมินพฤติกรรมเขียน มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนการเขียน ข้อความ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

1. จำนวนประโยคที่บรรยาย

เขียนได้ต่ำกว่า 2 ประโยค ได้ระดับ 1

เขียนได้ 2-3 ประโยค ได้ระดับ 2

เขียนได้ 4-5 ประโยค ได้ระดับ 3

เขียนได้ 6 ประโยคขึ้นไป ได้ระดับ 4

2. ไม่มีการเรียบเรียงข้อความ ได้ระดับ 1

มีการเรียบเรียงข้อความตามลำดับก่อนหลังบ้างแต่ยังไม่เหมาะสม ได้

ระดับ 2

มีการเรียบเรียงข้อความดี แต่ยังไม่สละสลวย ได้ระดับ 3

มีการเรียบเรียงข้อความดี สละสลวย อ่านได้ใจความ ได้ระดับ 4

3. โครงสร้างและไวยากรณ์

เขียนได้เป็นคำ ได้ระดับ 1

เขียนโครงสร้างไวยากรณ์หรือการใส่เครื่องหมาย ผิด 3-4 แห่ง ได้ระดับ 2

เขียนโครงสร้างไวยากรณ์หรือการใส่เครื่องหมาย ผิด 1-2 แห่ง ได้ระดับ 3

4. การสะกดคำศัพท์

เขียนสะกดคำศัพท์ได้บ้าง 1-2 คำ ได้ระดับ 1

เขียนสะกดคำศัพท์ผิด 5-6 คำ ได้ระดับ 2

เขียนสะกดคำศัพท์ผิด 3-4 คำ ได้ระดับ 3

เขียนสะกดคำศัพท์ผิดไม่เกิน 2 คำ ได้ระดับ 4

5. เนื้อหาสาระ

เขียนได้เป็นคำหรือประโยคได้บ้างแต่อ่านไม่ได้ใจความ ได้ระดับ 1

เขียนเป็นประโยคได้หลายประโยคแต่เนื้อหาสาระยังไม่สอดคล้อง สละสลวยชัดเจน ได้ระดับ 2

เขียนเป็นประโยคได้ประโยคหลายประโยคอ่านได้ใจความแต่เนื้อหาสาระ ยังไม่ครบถ้วน ได้ระดับ 3

เขียนได้หลายประโยคมีเนื้อหาสาระครบถ้วนอ่านได้ใจความ ได้ระดับ 4

1.5 จุดประสงค์ในแต่ละแผน มีดังนี้

1.5.1 My self มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนคำศัพท์และข้อมูลใน ประโยค โดยสามารถเขียนข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น Name, Nickname, Age, School, Subject, and Hobbies

1.5.2 แผนการเรียนรู้ที่ 2 My family มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถเขียน คำศัพท์เกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว และสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวมาเขียน เป็นประโยคได้อย่างถูกต้อง เช่น Father, Mother, Brother, Sister, Grandfather, Grandmother, Age and their look like.

1.5.3 แผนการเรียนรู้ที่ 3 My friends มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถเขียน ชื่อเล่นของเพื่อนเป็นภาษาอังกฤษได้ และสามารถเขียนวันเกิดของเพื่อนได้ พร้อมทั้งบอกอายุ ของเพื่อนและบอกถึงสิ่งที่เพื่อนต้องการอยากจะทำในวันเกิดอีกด้วย Friend's name, Age, Friend's birthday, food

1.5.4 My Daily Routines มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนสะกด คำศัพท์และข้อมูลในประโยค โดยสามารถเขียนเล่าเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันได้ถูกต้อง เช่น Get up, go to school, have Lunch, play Basketball, go home, do homework, go to bed

1.5.5 My pets มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนคำศัพท์ ประโยค เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง เขียนบรรยายลักษณะและความสามารถ can, cannot ของสัตว์เลี้ยง และเขียน บรรยายจากรูปภาพได้ เช่น Tail, Goldfish, Rabbit, Parrot, Mice, Jump, Fly, Swim

1.6 นำแผนการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความคิดเร็วรวบยอด จุดประสงค์การ เรียนรู้ สื่อการสอน การใช้ภาษา และการประเมินผล

1.7 นำแผนการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจพิจารณาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
ดังนี้

1.7.1 เนื้อหาในแผนค่อนข้างยากได้มีการปรับลดเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นฐาน
และความสามารถของนักเรียน

1.7.2 ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ยากเกินไปควรปรับให้เหมาะสมกับระดับ
ความสามารถของผู้เรียน

1.8 นำแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความ
ถูกต้องของเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการสอน การใช้ภาษา และการ
ประเมินผลจากแบบประเมินที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.9 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ โดยใช้
เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิคอร์ท (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) กำหนดระดับการประเมินคุณภาพ และความเหมาะสมเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม
ศรีสะอาด, 2535, หน้า 112)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.51 – 5.00	มีคุณภาพและความ เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีคุณภาพและความ เหมาะสมมาก
2.51 – 2.50	มีคุณภาพและความ เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	มีคุณภาพและความ เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	มีคุณภาพและความ เหมาะสมน้อยที่สุด

1.10 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาสรุปคะแนนการประเมินคุณภาพและ
ความเหมาะสม และ ค่าเฉลี่ย ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 หมายถึงมีคุณภาพและความเหมาะสม
ในระดับ มาก

1.11 นำแผนการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระเพื่อรับความเห็นชอบและจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ทดลอง
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) จำนวน 20 คน
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาอีกห้องหนึ่งที่ไม่ใช้กลุ่ม
ตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ ความเหมาะสมของเวลา สภาพโดยทั่วไป
จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

1.11.1 ครูผู้สอน (ผู้ศึกษาค้นคว้า) ร่วมสนทนาทักทายกับนักเรียนเพื่อให้เกิด
ความคุ้นเคย เป็นกันเอง เกิดความสบายใจ และไม่ให้นักเรียนเกิดความเครียด

1.11.2 ครูผู้สอนดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนในแผนการเรียนรู้ ขณะนักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องคอยสังเกตนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิด และคอยให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง

1.11.3 ใช้แผนการเรียนรู้ที่ 1 ในการทดลองสอน สังเกต และ บันทึกผลการพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาจำคำศัพท์ไม่ได้ ไม่สามารถที่จะอ่านและเขียนประโยคได้ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงต้องใช้เวลาในการสอนคำศัพท์ และรูปประโยคในขั้น Warm up ก่อนสังเกตดูว่านักเรียนพอเข้าใจจึงดำเนินการสอนในขั้นต่อไป ผลจากการทดลองใช้แผนที่ 1 ในเรื่องเวลาไม่พอ ในการจัดการเรียนรู้เพราะต้องเสียเวลาในการสอนคำศัพท์และรูปประโยค นักเรียนต้องนำเอาใบงานการเขียนข้อความสั้น ๆ ไปทำต่อที่บ้าน ผลปรากฏว่านักเรียนมีกลุ่มอ่อนและปานกลางไม่สามารถเขียนได้ นักเรียนเก่งสามารถเขียนได้บ้าง

1.11.4 ทำการทดลองการใช้แผนที่ 2 นักเรียนยังไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้เนื่องจากมีปัญหาในคำศัพท์และรูปประโยค ครูจึงใช้เวลาในการทบทวนการจัดการเรียนรู้ในแผนที่ 1 ซ้ำอีก ผลปรากฏว่านักเรียนมีความเข้าใจดีขึ้น ครูแนะนำว่านักเรียนไม่ต้องกังวลในเรื่องคำศัพท์ เพราะนักเรียนสามารถค้นหาได้ในสมุดคำศัพท์ ถ้ามารู้ หรือครูก็ได้เพียงแต่ให้นักเรียนมีความคิดที่ต้องการจะเขียนอะไร ต้องการสื่อสารว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนคลายความกังวลได้มาก ครูจึงดำเนินการสอนในขั้นตอนต่อไป ขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิดและนักเรียนสามารถสร้างแผนผังความคิด แต่งประโยคโดยที่นักเรียนขอคำแนะนำจากครู

1.11.5 เนื้อหากิจกรรมในทุกแผนการเรียนรู้ใช้เวลาเรียนมากกว่าที่กำหนด เนื่องจากนักเรียนกลุ่มทดลองใช้แผนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถค่อนข้างต่ำ จึงได้ปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรมในแต่ละแผนให้ง่ายขึ้นสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย ชนิดเติมคำ จำนวน 30 ข้อ ในการวัดและการประเมินผลความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนการประเมินผลการเรียนและการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ของกระทรวงการศึกษา (2546, หน้า 20)

2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบปรนัย ชนิดเติมคำ จำนวน 50 ข้อ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจนเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 221) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้ 0	เมื่อไม่แน่ใจ ว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้ -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC เลือกข้อสอบที่มีค่าIOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปได้ทดสอบจำนวน 75 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนที่ตรวจสอบและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนสอบมาตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.5 นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 81-110) ทำการเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (B) ให้เข้าเกณฑ์คัดเลือกไว้ใช้ในการทดลอง 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25-0.63

2.6 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ จำนวน 50 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับตามวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 93) พบว่ามีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

2.7 พิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วได้เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 50 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบทดลองจริง

3. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากตำราการวัดผลการศึกษา สมนึก ภัทธิยธนี (2541, หน้า 37-43) เพื่อสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ พึงพอใจระดับมากที่สุด พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจปานกลาง และพึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 1 ฉบับรวมทั้งหมด 25 ข้อ

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นจำนวน 25 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษา และข้อความที่ใช้แสดงถึงความพึงพอใจ

3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.5 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อที่นำไปใช้ ประเมินความเหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อ แผนการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 20 ข้อ นำเสนออาจารย์ที่ ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระพร้อมแบบประเมินความเหมาะสมเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความ เหมาะสมของภาษา ข้อความ และความเที่ยงตรงของแบบวัดความพึงพอใจ แล้วนำไปปรับปรุง ตามที่ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

3.7 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 20 ข้อ เสนออาจารย์ที่ ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วนำไปพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อ นำไปทดลองใช้ กับนักเรียน จำนวน 20 คน โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) สังกัดกอง การศึกษา เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้ทักษะการ เขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test ได้ค่า อำนาจจำแนก t-test ที่ 1.95 ถึง 4.90 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำเอาข้อมูลที่ได้ มาหาค่าความ เชื่อมันของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.873

3.8 นำแบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไป ทดลองใช้จริงต่อไปรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า

รูปแบบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าแบบ One group pre-test post- test Design (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 109) ประกอบด้วยกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มี การวัดผลก่อนการทดลอง (T1) หลังจากการจัดกระทำทดลอง (X) แล้ว มีการวัดผลหลัง การทดลอง (T2)

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัย One group pre-test post-test Design

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
O1	X	O2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

O1	แทน	การทดสอบก่อนเรียนกลุ่มทดลอง
X	แทน	การสอนโดยการใช้แผนการเรียนรู้
O2	แทน	การทดสอบหลังเรียนกลุ่มทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษแบบอัตรัดนัยที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพมาแล้ว และเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนโดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 5 แผน และประเมินผลการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ท้ายแผนทุกแผน โดยการใช้เกณฑ์การประเมินที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้น เป็นแบบ รูบริค สกอร์ (Rubric Score)

3. ทดลองสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ระหว่าง เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม 2557 ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการจัดคาบเวลาในการทดลอง

วัน เดือน ปี	รายการที่ทดลอง	จำนวนชั่วโมง
10-14 พฤศจิกายน 2557	แผนที่ 1 My self	3
17-21 พฤศจิกายน 2557	แผนที่ 2 My family	3
24-28 พฤศจิกายน 2557	แผนที่ 3 My friend	3
15-19 ธันวาคม 2557	แผนที่ 4 Daily routine	3
22-26 ธันวาคม 2557	แผนที่ 5 My Pets	3
รวม		15

4. ทดสอบก่อน-หลังเรียน (Post, Post-test) ทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการทดลองในแต่ละแผน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือในส่วนที่เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Excel และ B-Index นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด

1.1 หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2 หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิดตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ (The Effective Index) โดยวิธีของกูดแมน เฟลคเตอร์ และชไนเดอร์

3. หาค่าความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนโดยวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2541, หน้า 166-167)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับ เนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum \square$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร (Discrimination Index B) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 87-89)

$$B = \frac{U}{N1} - \frac{L}{N2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้รอบรู้ หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

- L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้ หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 N1 แทน จำนวนผู้รอบรู้ หรือสอบผ่านเกณฑ์
 N2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้ หรือสอบไม่ผ่าน

1.3 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ของโลเวท

$$r = 1 + \frac{K \sum X1 - \sum X2}{(k - 1) \sum (x - c2)}$$

เมื่อ r แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

X1 แทน คะแนนของแต่ละคน

C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

1.4 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียน

1) หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร t-test (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า

89)

$$R_{cc} = 1 + \frac{K \sum x_1 - X_1^2}{K - 1 \sum (X_1 - C)^2}$$

เมื่อ \bar{X}_u แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มสูง

\bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มต่ำ

S_{2H} แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง

S₂ แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตร Crobach

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 89)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 - S_L^2}{N}}}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนข้อเครื่องมือวัด

S₁₂ แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

S₁₂ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 101)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 \sum □ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

3. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้น ประถม ศึกษปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากคะแนนประเมินผลงานการเขียนทำแผนทุกแผน รวมกับคะแนนการสังเกตพฤติกรรมการเขียนทุกแผน โดยคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองโดยคิดเป็นร้อยละ 80 โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 154)

$$\text{ประสิทธิภาพของกระบวนการ} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนของทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียน}} \times 100$$

$$\text{ประสิทธิภาพของผลโดยรวม} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้หลังเรียนของทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียน}} \times 100$$

4. การหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ แผนผังความคิด โดยใช้ สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) คำนวณตาม (เฟซิญ กิจระการ, 2544, หน้า 31)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{หรือ } E.I = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

เมื่อ E.I = ดัชนีประสิทธิผล

P1 = ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน

P2 = ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน

100 = คะแนนสูงสุดที่นักเรียนจะสามารถทำได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ
ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาค้นคว้าใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

E.I. แทน ค่าดัชนีประสิทธิผล

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนตามแผนการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการทดลองจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน โดยการทดลองสอบก่อนเรียนแล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียน

ประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด ซึ่งหลังจากที่นักเรียนได้เรียน ในแต่ละแผนแล้ว ให้นักเรียนทำงานการเขียนประโยคภาษาอังกฤษสั้นๆ เป็นการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยประเมินตามเกณฑ์การประเมินการเขียนความสั้น ๆ (Rubric Score) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ตรวจให้คะแนนผลงานการเขียนของนักเรียน และ สังเกตพฤติกรรมการเขียน รวมคะแนน หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ทั้ง 5 แผนการเรียนรู้ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

นำคะแนนที่ได้จากผลงานการเขียนประโยคท้ายแผนการเรียนรู้แต่ละแผนของนักเรียนแต่ละคนมาหาค่าร้อยละ ดังตาราง 3-7

ตาราง 3 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 1 (Myself)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน	ความ	โครงสร้าง	การสะกด	เนื้อหา			
	ประโยคที่	เรียบร้อย						
เขียนได้	ของงาน	ไวยากรณ์	คำศัพท์	สาระ	(20)			
1	3	4	3	4	4	18	3.6	90.00
2	2	3	3	3	4	15	3.0	75.00
3	3	3	4	2	4	16	3.2	80.00
4	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
5	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
6	3	3	2	4	3	15	3.0	75.00
7	4	4	3	4	3	18	3.6	90.00
8	2	3	3	3	4	15	3.0	75.00
9	3	4	3	4	3	17	3.4	85.00
10	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
11	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
12	3	3	2	3	4	15	3.0	75.00
13	3	3	3	3	4	16	3.2	80.00
14	2	3	4	3	3	15	3.0	75.00
15	2	3	3	3	4	15	3.0	75.00
16	4	4	4	3	4	19	3.8	95.00
17	4	4	4	4	3	19	3.8	95.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน ประโยคที่ เขียนได้	ความ เรียบร้อย ของงาน	โครงสร้าง ไวยากรณ์	การสะกด คำศัพท์	เนื้อหา สาระ			
	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
18	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
19	3	4	3	3	3	16	3.2	80.00
20	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
รวม	64	69	65	67	71	336		
เฉลี่ย	3.20	3.45	3.25	3.35	3.55	16.80		
ร้อยละ								
ละ	80.00	86.25	81.25	83.75	88.75	84.00		

จากตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยจากผลงานการเขียนประโยค ท้ายแผนการเรียนรู้ที่ 1 เท่ากับ 16.80 คิดเป็นร้อยละ 84.00 ของคะแนนเต็ม

ตาราง 4 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 2 (My family)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน ประโยคที่ เขียนได้	ความ เรียบร้อย ของงาน	โครงสร้าง ไวยากรณ์	การสะกด คำศัพท์	เนื้อหา สาระ			
	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
1	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
2	4	2	3	3	4	16	3.2	80.00
3	3	3	4	3	3	16	3.2	80.00
4	4	4	3	4	4	19	3.8	95.00
5	4	4	3	3	2	16	3.2	80.00
6	3	3	4	3	3	16	3.2	80.00
7	4	2	4	3	3	16	3.2	80.00

ตาราง 4 (ต่อ)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน	ความ	โครงสร้าง	การสะกด	เนื้อหา			
	ประโยคที่	เรียบร้อย	ไวยากรณ์	คำศัพท์	สาระ			
เขียนได้	ของงาน				(20)			
	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
8	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
9	4	3	3	4	3	17	3.4	85.00
10	3	3	4	4	4	18	3.6	90.00
11	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
12	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
13	3	3	2	3	4	15	3.0	75.00
14	4	3	3	4	3	17	3.4	85.00
15	4	4	3	3	3	17	3.4	85.00
16	3	2	3	4	3	15	3.0	75.00
17	4	3	3	4	3	17	3.4	85.00
18	4	4	3	4	3	18	3.6	90.00
19	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
20	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
รวม	72	64	66	68	68	338		
เฉลี่ย	3.60	3.20	3.30	3.40	3.40	16.90		
ร้อยละ								
ละ	90.00	80.00	82.50	85.00	85.00	84.50		

จากตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยจากผลงานการเขียนประโยค ทำแผนการเรียนรู้ที่ 2 เท่ากับ 16.90 คิดเป็นร้อยละ 84.50 ของคะแนนเต็ม

ตาราง 5 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์
การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 3
(My friends)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน	ความ	โครงสร้าง	การสะกด	เนื้อหา			
	ประโยคที่	เรียบร้อย	ไวยากรณ์	คำศัพท์	สาระ			
เขียนได้	ของงาน	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
1	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
2	3	2	3	3	4	15	3.0	75.00
3	3	4	3	4	4	18	3.6	90.00
4	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
5	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
6	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
7	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
8	3	3	4	4	4	18	3.6	90.00
9	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
10	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
11	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
12	3	3	4	4	4	18	3.6	90.00
13	3	3	2	4	4	16	3.2	80.00
14	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
15	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
16	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
17	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
18	4	3	3	4	4	18	3.6	90.00
19	3	3	4	3	3	16	3.2	80.00
20	4	4	3	4	3	18	3.6	90.00
รวม	71	67	68	70	73	349		
เฉลี่ย	3.55	3.35	3.40	3.50	3.65	17.45		
ร้อยละ								
ละ	88.75	83.75	85.00	87.50	91.25	87.25		

จากตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยจากผลงานการเขียนประโยค ทำแผนการเรียนรู้ที่ 3 เท่ากับ 17.45 คิดเป็นร้อยละ 87.25 ของคะแนนเต็ม

ตาราง 6 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนทำแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 4 (Daily Routine)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน	ความ	โครงสร้าง	การสะกด	เนื้อหา			
	ประโยคที่	เรียบร้อย	ไวยากรณ์	คำศัพท์	สาระ			
เขียนได้	ของงาน	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
1	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
2	4	2	3	4	4	17	3.4	85.00
3	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
4	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
5	3	2	4	3	3	15	3.0	75.00
6	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
7	4	2	3	3	4	16	3.2	80.00
8	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
9	3	3	2	4	4	16	3.2	80.00
10	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
11	3	3	4	2	4	16	3.2	80.00
12	4	3	3	4	3	17	3.4	85.00
13	4	3	4	4	4	19	3.8	95.00
14	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
15	4	4	3	4	4	19	3.8	95.00
16	4	3	3	4	4	18	3.6	90.00
17	3	3	4	4	4	18	3.6	90.00
18	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
19	3	3	4	4	4	18	3.6	90.00
20	3	3	2	4	3	15	3	75.00
รวม	71	60	69	70	72	342		
เฉลี่ย	3.55	3.00	3.45	3.50	3.60	17.10		
ร้อยละ								
ละ	88.75	75.00	86.25	87.50	90.00	85.50		

จากตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยจากผลงานการเขียนข้อประโยคท้ายแผนการเรียนรู้ที่ 4 เท่ากับ 17.10 คิดเป็นร้อยละ 85.50 ของคะแนนเต็ม

ตาราง 7 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนท้ายแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 5 (My Pets)

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	จำนวน	ความ	โครงสร้าง	การสะกด	เนื้อหา			
	ประโยคที่	เรียบร้อย	ไวยากรณ์	คำศัพท์	สาระ			
เขียนได้	ของงาน	(4)	(4)	(4)	(4)	(20)		
1	4	3	3	2	4	16	3.2	80.00
2	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
3	4	4	3	3	4	18	3.6	90.00
4	2	3	4	3	3	15	3.0	75.00
5	3	3	2	4	3	15	3.0	75.00
6	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
7	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
8	3	4	3	4	4	18	3.6	90.00
9	4	4	3	4	4	19	3.8	95.00
10	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
11	4	3	2	3	4	16	3.2	80.00
12	3	3	4	4	3	17	3.4	85.00
13	4	3	4	3	3	17	3.4	85.00
14	3	4	3	4	4	18	3.6	90.00
15	4	3	4	4	3	18	3.6	90.00
16	4	4	3	4	4	19	3.8	95.00
17	3	3	4	3	4	17	3.4	85.00
18	4	4	3	4	3	18	3.6	90.00
19	3	4	3	4	3	17	3.4	85.00
20	3	3	2	3	3	14	2.8	70.00
รวม	69	67	66	70	69	341		
เฉลี่ย	3.45	3.35	3.30	3.50	3.45	17.05		
ร้อยละ								
ละ	86.25	83.75	82.50	87.50	86.25	85.25		

จากตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยจากผลงานการเขียนประโยค ทำแผนการเรียนรู้ที่ 5 เท่ากับ 17.05 คิดเป็นร้อยละ 85.25 ของคะแนนเต็ม

ตาราง 8 แสดงคะแนนจากการทดสอบการเขียนทำแผน โดยการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินการเขียนประโยค (Rubric Score) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนที่ 1-5

คนที่	รายการ					รวม	เฉลี่ย	ร้อยละ
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5			
	1	2	3	4	5			
	(20)	(20)	(20)	(20)	(20)	(100)		
1	18	18	17	18	16	87	17.4	87.00
2	15	16	15	17	17	80	16.0	80.00
3	16	16	18	17	18	85	17.0	85.00
4	18	19	18	17	15	87	17.4	87.00
5	17	16	18	15	15	81	16.2	81.00
6	15	16	17	17	17	82	16.4	82.00
7	18	16	18	16	18	86	17.2	86.00
8	15	17	18	17	18	85	17.0	85.00
9	17	17	18	16	19	87	17.4	87.00
10	18	18	17	17	17	87	17.4	87.00
11	18	17	18	16	16	85	17.0	85.00
12	15	18	18	17	17	85	17.0	85.00
13	16	15	16	19	17	83	16.6	83.00
14	15	17	18	17	18	85	17.0	85.00
15	15	17	18	19	18	87	17.4	87.00
16	19	15	18	18	19	89	17.8	89.00
17	19	17	17	18	17	88	17.6	88.00
18	18	18	18	18	18	90	18.0	90.00
19	16	17	16	18	17	84	16.8	84.00
20	18	18	18	15	14	83	16.6	83.00
รวม	336	338	349	342	341	1706		
เฉลี่ย	16.80	16.90	17.45	17.10	17.05	85.30	17.06	
ร้อยละ								
ละ	84.00	84.50	87.25	85.50	85.25	85.30		

จากตาราง 8 แสดงว่าดัชนีประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการพัฒนาทักษะการเขียน
ประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพ 85.30/81.10
แสดงว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียน
ประโยคภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด
ปรากฏผล ดังตาราง 9-13**

ตาราง 9 แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 1 (Myself)

เลขที่	Pre-test	Post-test
1	5	9
2	3	8
3	5	8
4	4	8
5	6	7
6	4	8
7	3	9
8	5	8
9	3	8
10	6	8
11	6	9
12	4	8
13	4	8
14	5	7
15	4	8
16	4	8
17	3	8
18	5	9
19	5	9
20	4	8
รวม	88	163
\bar{X}	4.4	8.15
ร้อยละ	44.00	81.50
S.D.	28.00	51.87

ตาราง 10 แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 2 (My family)

เลขที่	Pre-test	Post-test
1	3	7
2	4	8
3	4	9
4	3	8
5	5	7
6	5	8
7	4	7
8	5	8
9	3	9
10	5	8
11	4	8
12	6	7
13	6	8
14	6	8
15	4	8
16	4	9
17	5	8
18	5	9
19	5	8
20	3	8
รวม	89	160
\bar{X}	4.45	8
ร้อยละ	44.50	80.00
S.D.	28.32	50.91

ตาราง 11 แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 3 (My friends)

เลขที่	Pre-test	Post-test
1	5	9
2	3	8
3	5	7
4	4	9
5	6	8
6	4	7
7	3	8
8	5	8
9	3	8
10	6	9
11	6	8
12	4	9
13	3	8
14	5	8
15	5	8
16	6	9
17	4	8
18	5	9
19	5	8
20	5	8
รวม	92	164
\bar{X}	4.6	8.2
ร้อยละ	46.00	82.00
S.D.	29.27	52.18

ตาราง 12 แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 4 (My Daily Routines)

เลขที่	Pre-test	Post-test
1	5	9
2	3	8
3	5	8
4	4	7
5	6	8
6	5	8
7	3	7
8	5	8
9	4	8
10	6	8
11	4	9
12	3	7
13	4	9
14	5	9
15	3	8
16	5	8
17	4	8
18	3	8
19	5	9
20	5	9
รวม	87	163
\bar{X}	4.35	8.15
ร้อยละ	43.50	81.50
S.D.	27.68	51.87

ตาราง 13 แสดงคะแนนจากทดสอบ Pre and Post Test แผนการเรียนรู้ที่ 5 (My Pets)

เลขที่	Pre-test	Post-test
1	4	7
2	6	9
3	4	8
4	6	7
5	5	8
6	3	9
7	5	8
8	4	8
9	6	7
10	4	8
11	3	9
12	5	8
13	3	8
14	4	8
15	3	7
16	4	8
17	5	8
18	5	8
19	4	9
20	3	9
รวม	86	161
\bar{X}	4.3	8.05
ร้อยละ	43.00	80.50
S.D.	27.37	51.23

ตาราง 14 แสดงคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด

แผนผังที่		จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ	S.D
1	Pre-test	20	10	4.4	44	28
	post-test	20	10	8.15	81.5	51.87
2	Pre-test	20	10	4.45	44.5	28.32
	post-test	20	10	8	80	50.91
3	Pre-test	20	10	4.6	46	29.27
	post-test	20	10	8.2	82	52.18
4	Pre-test	20	10	4.35	43.5	27.68
	post-test	20	10	8.15	81.5	51.87
5	Pre-test	20	10	4.35	43	27.37
	post-test	20	10	8.05	80.5	51.23
รวม	Pre-test		50	4.43	44.2	0.73
	post-test		50	8.11	81.1	0.52

จากตาราง 14 แสดงว่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด Pre-test ร้อยละ 44.20 Post-test ร้อยละ 81.10 มีค่าความก้าวหน้าร้อยละ 36.90 และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.11 คะแนน

ตอนที่ 3 แสดงความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังความคิด

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังความคิด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ฉันชอบ.....	4.29	0.64	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. ฉันได้ศึกษาค้นคว้าความต้องการ	4.68	0.53	มาก
3. เนื้อหาที่เขียนไม่ยากจนเกินไป	4.65	0.48	มาก
4. เนื้อหาที่เขียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.52	0.43	มาก
5. เนื้อหาที่เขียนมีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน..	4.38	0.52	มาก
รวม	4.62	0.57	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
6. ฉันสนุกกับการเขียนภาษาอังกฤษ	4.24	0.34	มาก
7. ฉันเขียนประโยคจากรูปภาพได้	4.08	0.23	มาก
8. การใช้แผนผังความคิดทำให้ฉันเขียนข้อความง่าย ๆ ได้..	4.04	0.15	มาก
9. ฉันมีความสุขสนุกสนานในการช่วยกันเขียนข้อความง่าย ๆ	4.2	0.09	มาก
10. ในกลุ่มฉันและเพื่อน ๆ ได้ช่วยเหลือกันในกลุ่มเป็นอย่างดี	4.61	0.14	มาก
รวม	4.5	0.26	มาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้			
11. สื่อในการเรียนหน้าสนใจ	4.21	0.42	มาก
12. ฉันเรียนรู้จากบัตรคำและบัตรรูปภาพ	4.21	0.42	มาก
13. แผนภูมิการสร้างแผนผังความคิดทำให้การเขียนข้อความสั้น ๆ ง่ายขึ้น	4.02	0.1	มาก
14. สื่อมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน	4.04	0.51	มาก
15. ฉันสามารถเขียนประโยคจากรูปภาพได้	4.14	0.42	มาก
รวม	4.08	0.23	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
16. ฉันพอใจในการให้คะแนนทดสอบย่อยแต่ละครั้ง	4.37	0.54	มาก
17. ฉันชอบและพอใจที่ได้ทราบคะแนนผลงานการเขียนภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว	4.42	0.24	มาก
18. ฉันพอใจที่ได้ปรับปรุงผลงานการเขียนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	4.35	0.26	มาก
19. ฉันมีความพอใจในคะแนนที่ฉันทำได้	4.39	0.23	มาก
20. ครูชมฉันเสมอว่ามีความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม.	4.42	0.32	มาก
รวม	4.62	0.47	มาก
โดยรวม	4.28	0.34	มาก

จากตาราง 15 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยรวมหลังจากเรียนตามแผนการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2,3 และ 4 รองลงมาคือข้อ 17

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิด ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า และสรุปผล ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าผลการใช้แผนการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แผนผังความคิด ผู้ศึกษาค้นคว้า ปรากฏผล ดังนี้

1. ดัชนีประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพ 85.30/81.10 แสดงว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนของแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด Pre-test, Post-test มีค่า Pre-test ร้อยละ 44.20 มีค่า Post-test ร้อยละ 81.10 และมีค่าร้อยละความหน้าเท่ากับ 36.90

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนที่ใช้แผนการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แผนผังความคิดโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 85.75

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แผนผังความคิด ผู้ศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. การพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดปรากฏว่าจากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยคโดยใช้แผนผังความคิด

ก่อนใช้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 144.8 คิดเป็นร้อยละ 36.20 หลังการใช้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 341.2 คิดเป็นร้อยละ 85.30 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเขียนประโยคภาษาอังกฤษสูงขึ้นซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านกระบวนการตามขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ และวิธีการเหมาะสมเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู เทคนิควิธีการ หลักการและทฤษฎีที่เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการพัฒนาแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน ถาวรรัตนวิช (2541) ได้ศึกษาผลการฝึกใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญา (Mind Mapping) ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน ในระยะทดลองนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกเทคนิคแผนผังทางปัญญา (Mind Mapping) จำนวน 5 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมทำกิจกรรมตามปกติ ทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเทอร์แรนซ์ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองและวัดความคิดสร้างสรรค์จากงานประดิษฐ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระยะหลังการทดลองวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของตูกี พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สูงกว่ากลุ่มควบคุมในแต่ละระดับของลักษณะบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนความคิดสร้างสรรค์จากการประดิษฐ์หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังผ่านการตรวจสอบพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาต้นคว้าอิสระ ผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนและก่อนนำไปทดลองได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และวัดการประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม 3.90 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน วิธีการสร้างอย่างเป็นระบบ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาต้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด Pre-test, Post-test มีค่า Pre-test ร้อยละ 44.20 มีค่า Post-test ร้อยละ 81.10 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 36.90 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพที่สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการ

สอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก

2.1 นักเรียนได้ฝึกเขียนประโยคโดยใช้แผนผังความคิดให้สามารถอ่านและเขียนผลการเขียนของตนเองซึ่งทำให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนข้อความสั้น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย ชินบุตร (2547, หน้า 165-166) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการใช้แผนภูมิเรียงลำดับเหตุการณ์ในการอ่านจับใจความนักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ และการใช้แผนภูมิกราฟิกโยงมุมมองเพื่อนให้นักเรียนอ่านเพื่อหาเฉพาะจุดสำคัญพบว่านักเรียนสามารถอ่านเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ในบทอ่านได้ดี

2.2 นักเรียนได้ฝึกการคิด ฝึกทักษะการเขียน และการวางแผนการเขียนข้อความสั้น ๆ โดยใช้แผนผังความคิดเป็นการวางเค้าโครงการเขียน เพื่อนำไปใช้ในการเขียนต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญา ทิพย์สาย (2545) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกความคิด พบว่าแบบฝึกการเขียนสรุปความร้อยแก้วมีประสิทธิภาพ 81.07/80.56 และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วมีประสิทธิภาพ 81.07/80.56 และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ใช้แผนการเรียนรู้การพัฒนาการเขียนประโยคภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนผังความคิดมีความสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเหมาะสมที่นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาโอ (Bao, 2002, p. 1541) ได้ศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบการนำเสนอข้อมูลด้วยเทคนิคแผนที่ความคิดเพื่อค้นคว้าข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในการเลือกเก็บกับการนำเสนอข้อมูลแบบธรรมดาโดยใช้โปรแกรม Inter Explorer ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอข้อมูลโดยแผนที่ความคิดเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. การใช้แผนผังความคิดในการพัฒนาทักษะการเขียนครูต้องให้นักเรียนฝึกการฟัง การพูดและการอ่านในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ก่อนเพราะนักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่จะนำมาเขียนบ้างแล้วจึงดำเนินการสอนในทักษะการเขียนโดยใช้แผนผังความคิดซึ่งในชั้นนี้ นักเรียนจะได้คิดและเขียนประโยคหรือข้อความที่นักเรียนต้องการเขียนโดยการค้นคว้าหาจาก

สมุดคำศัพท์โดยมีครูคอยให้คำแนะนำในเรื่องไวยากรณ์ และการเขียนรูปประโยคต่าง ๆ

2. ครูต้องเป็นผู้บรรยาย อธิบายสาธิตในขั้นตอนการเขียนโดยใช้แผนผังความคิดจนนักเรียนเข้าใจขั้นตอนการเขียนและวิธีการนำไปใช้ชัดเจนเสียก่อนจึงให้นักเรียนได้ฝึกเขียนเป็นต่อไป

3. ครูต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะรูปประโยคและคำศัพท์ยาก ๆ ที่นักเรียนต้องการเขียน โดยเฉพาะครูต้องคอยให้กำลังใจและเสริมแรงนักเรียนที่เรียนอ่อนเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความท้อถอยและเบื่อหน่าย

4. ก่อนนำเสนอผลงานของกลุ่มนักเรียนในกลุ่มต้องฝึกการอ่านข้อความที่ตนเขียนก่อนนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้แผนผังความคิดในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
2. ควรทดลองเปรียบเทียบการพัฒนาการเขียนโดยใช้แผนผังความคิดกับการใช้เทคนิคกลุ่ม หรือกลุ่มร่วมมือ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2533). **การเพิ่มคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533**. กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2544ก). **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2544ข). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2546). **แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2548). **การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). **การวัดและประเมินผลทางภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: ณะการพิมพ์.
- เขมรัฐ ไตไธยะ. (2540). **คู่มือการจัดทำแผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อหาสิ่งแวดล้อมเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. ร้อยเอ็ด: ออฟเซต,

- กัญญา ทิพย์ลาย. (2545). การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ชัยยงค์ พรหมวงษ์ และคณะ. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
หน่วยที่ 11-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงษ์. (2537). การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน. ใน เอกสารการสอนชุด
สื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สม
มิตร.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2522). วิธีสอนทั่วไป และการสอนแบบจุลภาค (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา:
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คำริ บุญชู. (2546). การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544. วารสารวิชาการ. 6(9), กันยายน 2546, 25-29.
- ทวีชัย มงคลเคหา. (2542). การใช้กลวิธีการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องในการสอนทักษะการ
อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธวัช บุษบาจันทร์กุล. (2541). การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านในใจ โดยใช้แผนภาพ
(Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 84
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปัญญา อึ้งสกุล. (2549). บทบาทครูต่อการสอนภาษาอังกฤษ. วารสารวิชาการ. 8(5),
พฤศจิกายน 2549, 129-46.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราณี แซ่ไซ. (2547). การพัฒนาทักษะเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนว
การสอนเพื่อการสื่อสาร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
, มหาสารคาม.
- เพชฌัญญู กิจระการ. (2546). ดัชนีประสิทธิผล. เอกสารประกอบการสอนวิชา 305710: ภาควิชา
เทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพชฌัญญู กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. วารสาร
การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7, กรกฎาคม 2544, 44-62.

- พิตรวัลย์ โกวิทวที. (2540). **ทักษะและการเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสราญุ ะทา. (2545). **ผลการฝึกจินตภาพแผนที่ความคิด ต่อความสามารถในการจำและการแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีสไตล์การคิดแตกต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มนัส บุญประกอบ. (2543). ยุทธศาสตร์ใหม่ทางการศึกษา: แผนภูมิโมทัศน์. **สสวท.** 18(69), มกราคม-มีนาคม 2543, 26-29.
- มนัส บุญประกอบ. (2545). ผังมโนทัศน์. **สารานุกรมศึกษาศาสตร์.** 5(27), กันยายน, 2545, 11.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2540). **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา= Theory and Practice in Education Administration** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โรงเรียนบ้านเลิศสวัสดิ์. (2546). **รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา**. นครราชสีมา: สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสีคิ้ว สำนักงานการศึกษานครราชสีมา.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: บริษัทแอลทีเพรส จำกัด.
- แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง** (พิมพ์ครั้งที่ 3). (2543). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วินัย ชินบุตร. (2547). **การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2544). **เอกสารประกอบการสอน: พัฒนาการเรียนการสอน**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แวนด้า นอร์ และโทนี. (2543). **ใช้หัวใจ**. แปลโดย ธัญญา ผลอนันต์. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.
- ศรีอัมพร สมภักดี. (2547). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ศุภลลิตี โสภมาเกตตุ. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้อยู่โดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สงบ ลักษณะ. (2533). แนวปฏิบัติการทำแผนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุจรีต เพ็ชรชอบ. (2532). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคติศรี ศิริคุณ. (2543). การใช้กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยโปรแกรม CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุพล วังสินธุ์. (2536). การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. การพัฒนาหลักสูตร. 12(44), เมษายน-พฤษภาคม 2536, 5.
- สุวรรณ ชมโคกกรวด. (2547). การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ด้วยแผนภูมิความคิด วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สมาน ถาวรรัตนวิช. (2541). ผลของการใช้เทคนิคแผนผังทางปัญญาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2537). การวัดผลการศึกษา. กอฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมยศ นาวิการ. (2545). กรณีศึกษาการบริหารและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2539). คู่มือการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สุภัทรา อักษรานูเคราะห์. (2531). **การสอนทักษะทางภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2540). **กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Applewhite, Phillip B. (1965). **Organization Behavior**. New York: Prentice-Hall.
- Bao, Gaobin.(2002). Application of Concept Mapping on Web Browsing. **Masters Abstracts International**. 40(6), December, 2002, 1541.
- Foley, Ann Elizabeth. (1987). The Effects of a Mapping Training Program on the Reading Comprehension of Middle School Students. **Dissertational Abstracts International**. 47(12), June, 1987, 4276-A.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Goodman, R.I., K.A. Fretcher, and E.W. Schneider. (1980). The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Product Evaluation,” **Educational Technolgy**. 20(09), September, 1980, 30-34.
- Herzberg, Frederick. (1959). **The Motivation to work**. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Hernandez, Anita Cecilia. (2000). The Writing of Fifth-Grade English-Language Learners and English Monolingual Students: Teachers’ Beliefs, Opportunities for Writing and Students’ Proficiencies. **Dissertation Abstracts International**. 61(01), July, 2000, 90-A.
- Jenkins, Patricia Shawn. (2001). A Case Study of Metacognitives Strategy Use Relative to the use of the Visual Image Concept Mapping Software, ‘Inspiration’ by College Students with Learning Disabilities. **Dissertational Abstracts International**. 61(12), June, 2001, 4644-A.
- Lin, Shu-Yuan. (2004). The Effects of Computer-based Concept Mapping as Prewriting Strategy on the Persuasive Writing of Eight-graders at a Middle School in Southeastern Idaho. **Dissertational Abstracts International**. 64(6), ; january, 2004, 2458-A.
- Maslow, Abraha Harold. (1970). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row Inc.
- McGreger, Douglas. (1960). **The Human Side of Enterprise**. New York: McGraw-Hill.

Morse, Nancy C. (1955). **Satisfaction in the white Collar Job**. Michigan: University of Michigan Press.

Scott, Myers M. (1970). **Every Employer a Manager: More Meaningful Work Through JobEnvironment**. New York: McGraw-hill.

Talley, Ronald Keith. (1992). An Evaluation of the Impact of the Illinois Writing Assessment Program on English Language Arts Classrooms (Composition) . **Dissertation Abstracts International**. 53(06), December, 1992, 1784-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

แผนการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สารวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการเรียนรู้ที่ 1 Myself
เวลา 3 ชั่วโมง ครูผู้สอน นางสาวปัทมา ชัยวงศ์

1. สาระสำคัญ การเรียนรู้การเขียนเรียงเรียงเป็นข้อความสั้น ๆ บอกถึงข้อมูลส่วนตัวชื่อจริง
ชื่อเล่น อายุ โรงเรียน งานอดิเรก และวิชาที่ชื่นชอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ปลายทาง มีความรู้ความเข้าใจในการใช้แผนผังความคิด ในการวางแผน
โครงการเขียนเรียงเรียงประโยค เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เป็นข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถพูดแนะนำตัวเองได้ เช่น ชื่อจริง ชื่อเล่น อายุ โรงเรียนและสิ่งที่
ตนเองชื่นชอบได้
2. นักเรียนสามารถเขียนแนะนำตนเองเป็นข้อความสั้นๆ ได้
3. นักเรียนมีความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. เนื้อหาทางภาษา

Vocabulary : Name Nickname Age School Hobbies and Subject favorite

Structure : My name is.....

My nickname is.....

I am.....years old.

I study in.....school.

My favorite sport is.....

My favorite subject is.....

4. สื่อการเรียนรู้ 1. บัตรคำศัพท์

2. แถบตัวอย่างประโยค
3. แผนภูมิการสร้างแผนผังความคิด
4. เกมเรียงคำทำให้เป็นประโยค
5. ใบงาน

5. กิจกรรมการเรียนรู้

Warm up – ทบทวนคำศัพท์ที่ใช้ในการแนะนำตนเอง เช่น ชื่อจริง ชื่อเล่น อายุ โรงเรียน งานอดิเรก และวิชาที่ชื่นชอบ โดยการใช้บัตรคำศัพท์และแถบประโยค

- ทบทวนรูปประโยค โดยการให้นักเรียนเล่นเกม เรียงคำทำเป็นประโยค
- ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

Presentation

1. สอนทบทวนถึงการพูดแนะนำตนเอง โดยครูสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างก่อน
2. ให้นักเรียนดูภาพแผนผังความคิดเกี่ยวกับการแนะนำตนเองและประโยคเกี่ยวกับการแนะนำตนเอง เช่น การบอกชื่อ อายุ โรงเรียน และสิ่งที่ตนเองชอบ
3. นำเอาคำจากหัวข้อรองมาแต่งประโยค
4. นำเอาประโยคมาเรียบเรียงเป็นข้อความสั้นๆ
5. ครูอธิบายขั้นตอนการทำแผนผังความคิดจนนักเรียนเข้าใจ

Practice

1. แจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนฝึกเขียนเลียนแบบตัวอย่าง
2. แจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนเริ่มฝึกเขียนเอง
3. แจกใบงานที่ 3 ให้นักเรียนเขียน พร้อมทั้งให้คะแนนในใบงานชั้นที่ 3
4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ออกมานำเสนอผลงาน ครูร่วมอภิปรายและชี้แจงข้อบกพร่อง

Production

1. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 2
2. นำเสนอผลงานโดยการอ่าน (แบบสุ่ม)
3. นักเรียนแต่ละคนเขียนแนะนำตนเองในใบงานที่ 3

Wrap up

1. นำผลงานของแต่ละกลุ่มไปติดไว้ตามมุมต่าง ๆ ของห้อง ให้ทุกกลุ่มได้ฝึกอ่านและได้ดูผลงานของกลุ่มอื่น
2. ให้แต่ละคนไปฝึกเขียน การแนะนำตนเองให้คล่องและเขียนให้ได้ทุกคน โดยการฝึกเขียนบ่อย ๆ

6. การวัดและการประเมินผล

1. วิธีการ

- 1.1 ตรวจสอบผลงานการเขียนรายบุคคล
- 1.2 สังเกตพฤติกรรมการเขียน
- 1.3 สังเกตความสนใจในการปฏิบัติงาน

2. เครื่องมือ

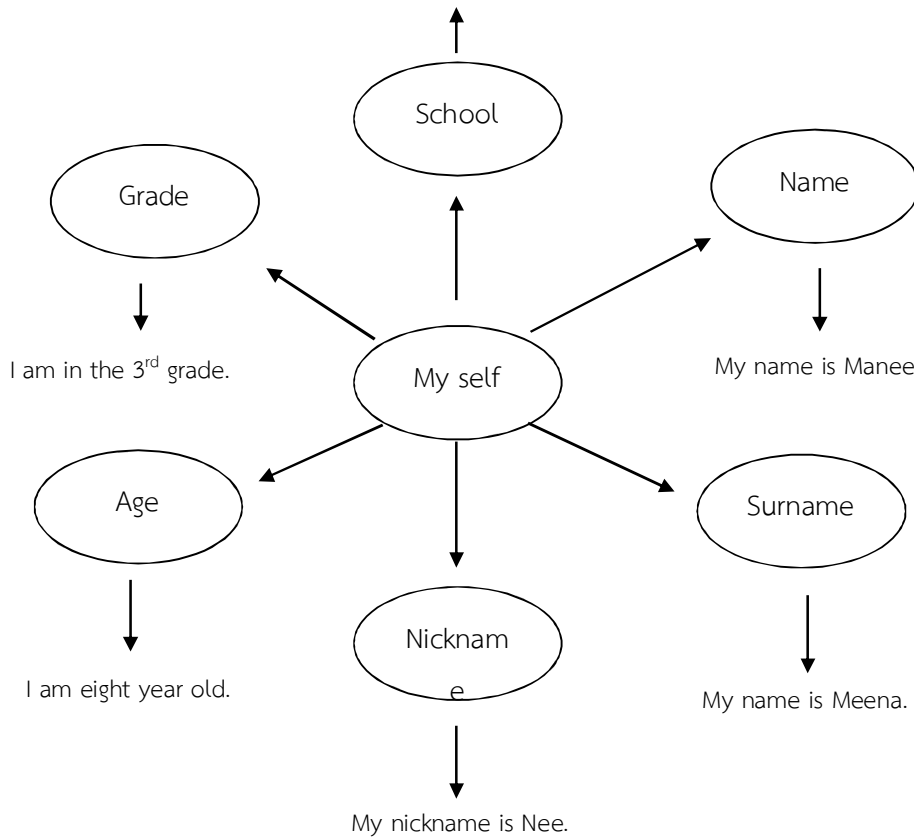
- 2.1 แบบประเมินการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ
- 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ
- 2.3 ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ
- 2.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะ

ใบงานที่ 1

เรื่อง My Self

ให้นักเรียนนำประโยคในแผนผังความคิดที่กำหนดให้ไปเขียนเรียบเรียงให้เป็นข้อความ

I am study in the 1st Municipal Phayaoprachanukul.

.....

.....

.....

.....

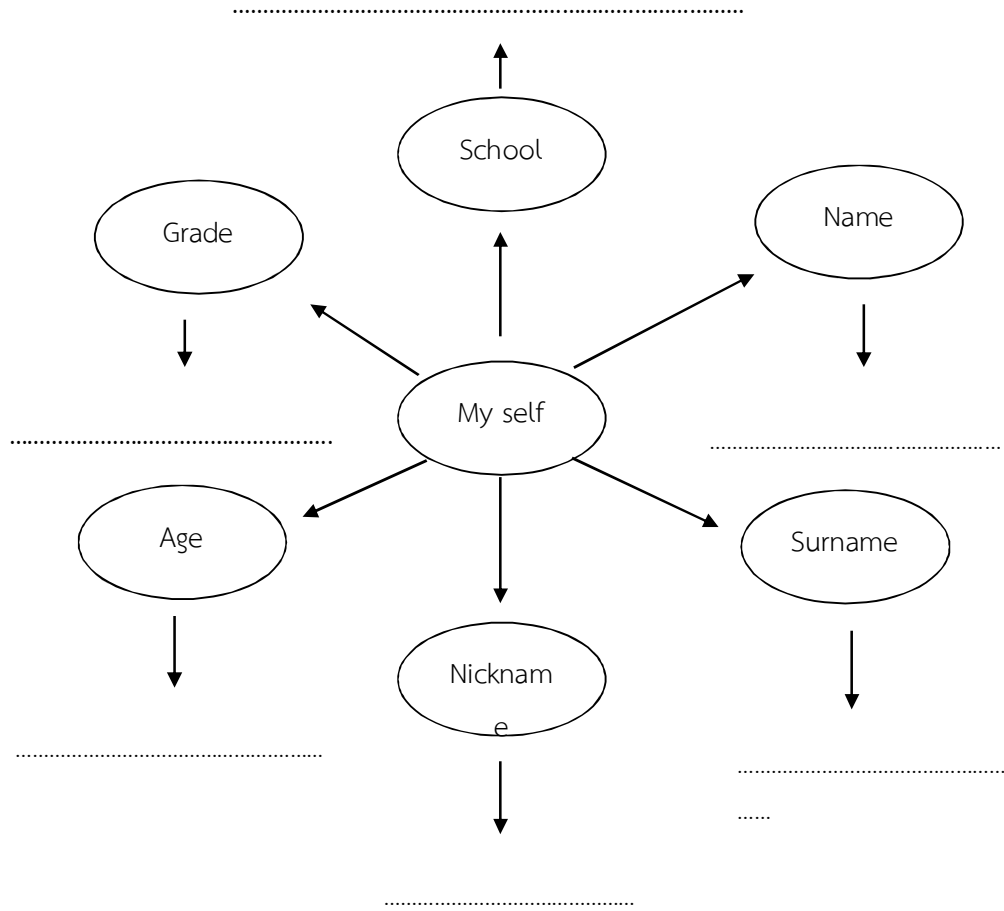
.....

.....

Name.....P.3/.....No.....

ใบงานที่ 2 เรื่อง My Self

ให้นักเรียนสร้างแผนผังความคิด ในการแนะนำตนเองโดยใช้ข้อมูลของสมาชิกในกลุ่มต่าง
ประโยคแล้วนำไปเขียนเรียงเรียงให้เป็นข้อความ

.....

.....

.....

.....

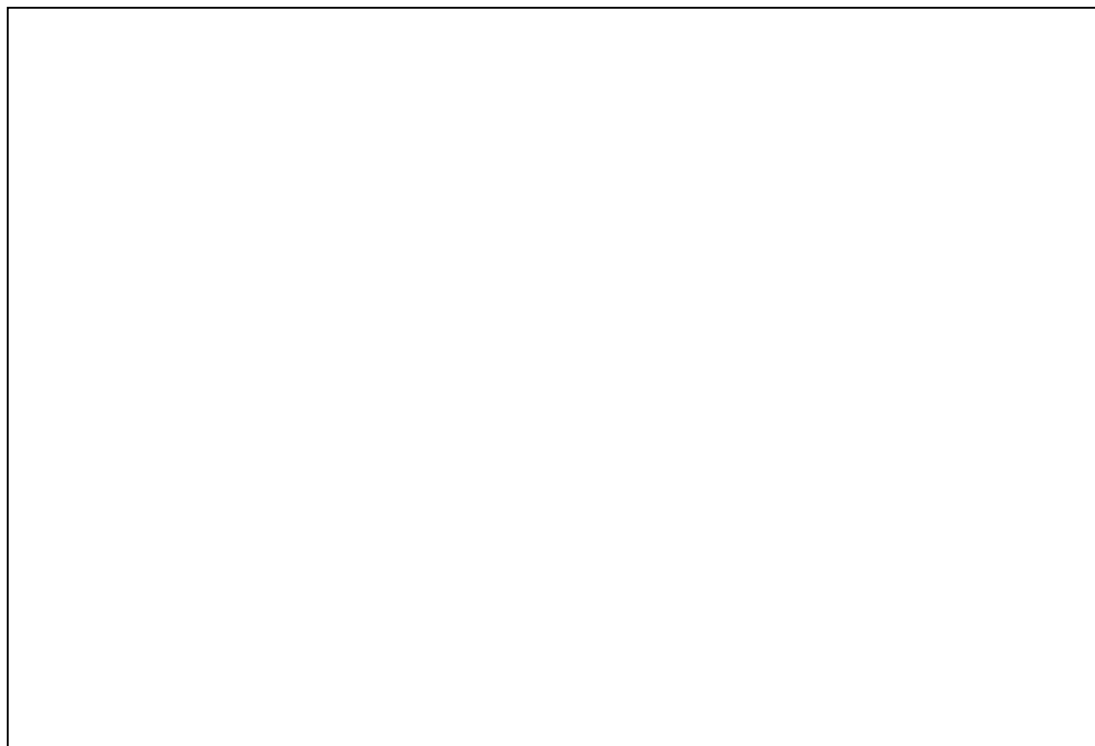
.....

Name.....P.3/.....No.....

ใบงานที่ 3

เรื่อง My Self

ให้นักเรียนเขียนแนะนำตนเอง พร้อมทั้งวาดรูปประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Name.....P.3/.....No.....

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง.....

เลขที่	รายการประเมิน				รวม 20	เฉลี่ย	ร้อยละ
	เขียนได้รวดเร็วทันเวลา (5)	ความกระตือรือร้น (5)	ความตั้งใจในการเขียน (5)	ความพยายามแก้ไข ข้อบกพร่อง (5)			
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
รวม							
เฉลี่ย							
ร้อยละ							

เกณฑ์การให้คะแนนประเมินชิ้นงาน Mind Mapping (Rubric Score)

ระดับ คะแนน รายการประเมิน	4	3	2	1
1. จำนวนประโยคที่บรรยาย	เขียนได้ 6 ประโยคขึ้นไป	เขียนได้ 4 – 5 ประโยค	เขียนได้ 2 – 3 ประโยค	เขียนได้ต่ำกว่าประโยค
2. การเรียบเรียงข้อความ	มีการเรียบเรียงข้อความดี สละสลวย อ่านได้ใจความ	มีการเรียบเรียงข้อความดีแต่ยังไม่สละสลวย	มีการเรียบเรียงข้อความตามลำดับก่อนหลังบ้างแต่ยังไม่เหมาะสม	ไม่มีการเรียบเรียงข้อความ
3. โครงสร้างและไวยากรณ์	เขียนได้ถูกต้องใส่เครื่องหมายถูกทุกประโยค	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์หรือใส่เครื่องหมายผิด 1 –2 แห่ง	เขียนโครงสร้างไวยากรณ์หรือใส่เครื่องหมายผิด 3 –4 แห่ง	เขียนได้เป็นคำไม่มีโครงสร้างไม่ถูกไวยากรณ์
4. การสะกดคำ	เขียนสะกดคำศัพท์ผิดไม่เกิน 2 คำ	เขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ	เขียนสะกดคำผิด 5-6 คำ	เขียนสะกดคำได้บ้าง
5. เนื้อหาสาระ	เขียนได้หลายประโยคมีเนื้อหาสาระครบถ้วนอ่านได้ใจความ	เขียนเป็นประโยคอ่านได้ใจความแต่เนื้อหาสาระยังไม่ครบถ้วน	เขียนเป็นประโยคแต่เนื้อหายังไม่สอดคล้อง สละสลวยชัดเจน	เขียนเป็นคำหรือเป็นประโยคได้บ้างแต่ไม่ได้ใจความ

ภาคผนวก ข ระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 1 แสดงระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน
แผนที่ 1

ข้อความ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	\bar{X}	สรุปผล
	คนที่ 1					คนที่ 2					คนที่ 3							
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
1. 1.1		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.2		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.1		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.2		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.4		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.1		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.2		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.3		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.4		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.5		4					4					4				12	4	มาก
4.																		
4. 4.1		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.2		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.3		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.4		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.5		4					4					4				12	4	มาก
5.																		
5. 5.1		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.2		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.3		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.4		4					4					4				12	4	มาก
6.																		
6. 6.1		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.2		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.3			3				4					4				11	3.66	มาก
สรุปผลการประเมิน															287	3.98	มาก	

ตาราง 2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน
แผนที่ 2

ข้อความ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	\bar{X}	สรุปผล
	คนที่ 1					คนที่ 2					คนที่ 3							
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
1. 1.1		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.2		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.1		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.2		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.4		4					4					4				12	4	มาก
3.																		
3. 3.1		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.2		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.3		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.4		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.5		4					4					4				12	4	มาก
4.																		
4. 4.1		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.2		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.3		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.4		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.5		4					4					4				12	4	มาก
5.																		
5. 5.1		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.2		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.3		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.4		4					4					4				12	4	มาก
6.																		
6. 6.1		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.2		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.3			3				4					4				11	3.66	มาก
สรุปผลการประเมิน																287	3.98	มาก

ตาราง 3 แสดงระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน
แผนที่ 3

ข้อความ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	\bar{X}	สรุปผล
	คนที่ 1					คนที่ 2					คนที่ 3							
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
1. 1.1		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.2		4					4					4				12	4	มาก
1. 1.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.1		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.2		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.3		4					4					4				12	4	มาก
2. 2.4		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.1		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.2		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.3		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.4		4					4					4				12	4	มาก
3. 3.5		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.1		4					4					4	3			11	3.66	มาก
4. 4.2		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.3		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.4		4					4					4				12	4	มาก
4. 4.5		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.1		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.2		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.3		4					4					4				12	4	มาก
5. 5.4		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.1		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.2		4					4					4				12	4	มาก
6. 6.3			3				4					4				11	3.66	มาก
สรุปผลการประเมิน																287	3.97	มาก

ตาราง 4 แสดงระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน
แผนที่ 4

ข้อความ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	\bar{X}	สรุปผล		
	คนที่ 1					คนที่ 2					คนที่ 3									
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1					
1.																				
1.1		4					4					4						12	4	มาก
1.2		4					4					4						12	4	มาก
1.3		4					4					4						12	4	มาก
2.																				
2.1		4					4					4						12	4	มาก
2.2		4					4					4						12	4	มาก
2.3		4					4					4						12	4	มาก
2.4		4					4					4						12	4	มาก
3.																				
3.1		4					4					4						12	4	มาก
3.2		4					4					4						12	4	มาก
3.3		4					4					4						12	4	มาก
3.4		4					4					4						12	4	มาก
3.5		4					4					4						12	4	มาก
4.																				
4.1		4					4						3					11	3.66	มาก
4.2		4					4						3					11	3.66	มาก
4.3		4					4					4						12	4	มาก
4.4		4					4					4						12	4	มาก
4.5		4					4					4						12	4	มาก
5.																				
5.1		4					4						3					11	3.66	มาก
5.2		4					4						3					11	3.66	มาก
5.3		4					4						3					11	3.66	มาก
5.4		4					4					4						12	4	มาก
6.																				
6.1		4					4					4						12	4	มาก
6.2		4					4					4						12	4	มาก
6.3			3				4					4						11	3.98	มาก
สรุปผลการประเมิน																	282	3.91	มาก	

ตาราง 5 แสดงระดับความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน
แผนที่ 5

ข้อความ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															รวม	\bar{X}	สรุปผล		
	คนที่ 1					คนที่ 2					คนที่ 3									
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1					
1.																				
1.1		4					4					4						12	4	มาก
1.2		4					4					4						12	4	มาก
1.3		4					4					4						12	4	มาก
2.																				
2.1		4					4					4						12	4	มาก
2.2		4					4						3					11	3.66	มาก
2.3		4					4					4						12	4	มาก
2.4		4					4					4						12	4	มาก
3.																				
3.1		4					4					4						12	4	มาก
3.2		4					4					4						12	4	มาก
3.3		4					4					4						12	4	มาก
3.4		4					4					4						12	4	มาก
3.5		4					4					4						12	4	มาก
4.																				
4.1		4					4						3					11	3.66	มาก
4.2		4					4					4						11	4	มาก
4.3		4					4					4						12	4	มาก
4.4		4					4					4						12	4	มาก
4.5		4					4					4						12	4	มาก
5.																				
5.1		4					4					4						12	4	มาก
5.2		4					4					4						12	4	มาก
5.3		4					4					4						12	4	มาก
5.4		4					4					4						12	4	มาก
6.																				
6.1		4					4					4						12	4	มาก
6.2		4					4					4						12	4	มาก
6.3			3				4						3					11	3.98	มาก
สรุปผลการประเมิน																	287	3.98	มาก	

ตาราง 6 แสดงสรุปคะแนนการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 แผน

การประเมิน	คะแนนประเมิน	ระดับของคุณภาพ และความเหมาะสม
แผนที่ 1	3.98	มาก
แผนที่ 2	3.98	มาก
แผนที่ 3	3.97	มาก
แผนที่ 4	3.91	มาก
แผนที่ 5	3.95	มาก
เฉลี่ยคะแนนประเมิน	3.96	มาก

ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ 1 Myself
ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. What is your name?

Answer: My name is or I am.....

2. What is you nick name?

Answer: My nick name is.....

3. How old are you?

Answer: I 'myears old.

4. What is your address? Or where do you live?

Answer: I live in.....

5. What is favorite your subject?

Answer: My favorite subject is.....

6. What do you want to be in the future?

Answer: I want to be.....

7. How many sister and brother?

Answer: I have.....

8. What is your telephone numbers?

Answer: My telephone numbers is.....

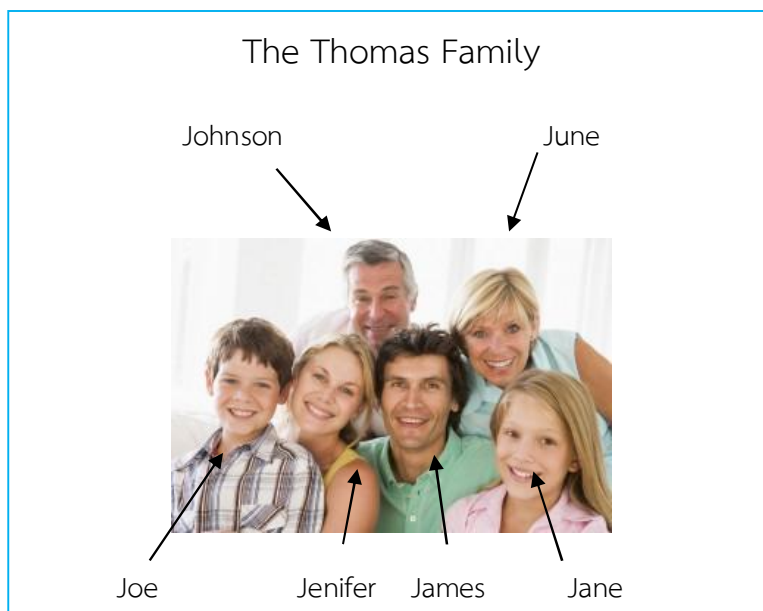
9. What is your favorite color?

Answer: My favorite color is.....

10. What is your favorite food?

Answer: My favorite food is.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 My family
ให้นักเรียนดูรูปภาพตอบคำถามต่อไปนี้

1. How many people in Thomas family?

.....

2. Who is Joe's grandfather?

.....

3. Who is Joe's mother?

.....

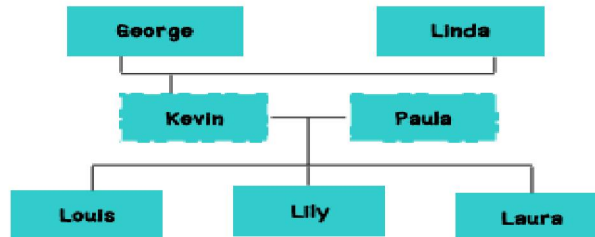
4. Who is Joe's father?

.....

5. Who is Joe's grandmother?

.....

Look at the family tree and choose the best answer in No.3-4

6. Whose son is Louis?

.....

7. Who is Lily?

.....

Mr. and Mrs. Green have three children. Dan is married. His wife's name is Barbara. Mike is Dan's brother. He's tall and he has brown hair. Vanessa is their sister. She has black hair. It's her birthday today. She's sixteen years old.

8. Who is Dan?

.....

9. Who has brown hair?

.....

10. Do Mr. and Mrs. Green have a daughter?

.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 My friends
ให้เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

Fill in the blank

I'm fine. What's your name? I'm from
Meet your name are Hi Thailand

1. A:

B: My name is Suda.

2. A: How are you?

B:

3. Nice to.....you.

4. What'sname?

5. My nick is.

6. How old you?

7. **Joe:** Hi, Helen.

Helen: Joe.

8. **Mark:** Hi, _____ Mark.

9. Where are you.....?

10. I'm from.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 My Daily Routines
ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. What time do you get up?

.....

2. What time do you have breakfast?

.....

3. What time do you leave for school?

.....

4. How do you go to school?

.....

5. What time do you have lunch?

.....

6. What time do you finish school?

.....

7. What do you do after school?

.....

8. What do you do on Wednesday evening?

.....

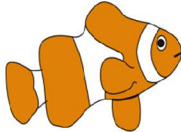

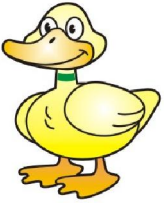

9. What time do you go to bed?

.....

10. What time do you have dinner?

.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ 5 My Pets
ให้นักเรียนเลือกเติมคำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์ต่อไปนี้

1. My pet is a.....

2. I like a.....

3. I have a.....

4. I don't have a.....?

5. I don't like a.....

6. I like a.....

7. What can you see this picture?
.....

8. What can you see this picture?
.....

9. What 's colour in picture no 8 ?
.....
10. I hate a.....

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยค โดยใช้แผนผังความคิด โรงเรียนเทศบาล1 (พะเยาประชานุกูล)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านความพึงพอใจ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านเนื้อหา

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 20 ข้อ ใช้เวลา 15 นาที

3. ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเลือกคำตอบในข้อที่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกของนักเรียน การตอบแบบสอบถามไม่มีคำตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันการเลือกตอบในแต่ละข้อไม่มีผลต่อคะแนนของนักเรียนแต่อย่างใด

4. วิธีตอบแบบสอบถามให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่ามีความรู้สึกตรงกับข้อมูลก็ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ข้อละ 1 ระดับความพึงพอใจ

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
0	นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้	✓				

คำอธิบาย จากตัวอย่าง ข้อ 0 นักเรียนเลือกกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความพึงพอใจ

มาก แสดงว่า นักเรียนอ่านข้อความแล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนประโยค
โดยใช้แผนผังความคิด**

ข้อ ที่	พฤติกรรมด้านความพึงพอใจในการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	ด้านเนื้อหา					
1	เนื้อหาที่ฉันเรียนเป็นเรื่องที่ฉันชอบ.....
2	ฉันได้ศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ.....
3	เนื้อหาที่เขียนไม่ยากจนเกินไป.....
4	เนื้อหาที่เขียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้.....
5	เนื้อหาที่เขียนมีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน.....
	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
6	ฉันสนุกกับการเขียนภาษาอังกฤษ.....
7	ฉันเขียนประโยคจากรูปภาพได้.....
8	การใช้แผนผังความคิดทำให้ฉันเขียนข้อความง่าย ๆ ได้.....
9	ฉันมีความสนุกสนานในการช่วยกันเขียนข้อความง่าย ๆ ในกลุ่มฉัน.....
10	และเพื่อน ๆ ได้ช่วยเหลือกันในกลุ่มเป็นอย่างดี
	ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้					
11	สื่อในการเรียนน่าสนใจ.....
12	ฉันเรียนรู้จากบัตรคำและบัตรรูปภาพ.....
13	แผนภูมิการสร้างแผนผังความคิดให้การเขียนข้อความ สั้น ๆ ง่ายขึ้น....
14	สื่อมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน.....
15	ฉันสามารถเขียนประโยคจากรูปภาพได้.....
	ด้านการวัดและการประเมิน					
16	ฉันพอใจในวิธีการให้คะแนนทดสอบย่อยแต่ละครั้ง.....
17	ฉันชอบและพอใจที่ได้ทราบคะแนนผลงานการเขียนภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว.....
18	ฉันพอใจที่ได้ปรับปรุงผลงานการเขียนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ.....
19	ฉันมีความพึงพอใจในคะแนนที่ฉันทำได้.....
20	ครูชมฉันเสมอว่ามีความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม.....
	รวม					

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ปัทมา ชัยวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	9 มีนาคม 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	44/1 ถนนประชาสพต ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	พนักงานจ้างตามภารกิจ
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2555	พนักงานจ้างตามภารกิจ โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2553	ครูอัตราจ้างโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) จังหวัดพะเยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1 ปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2551	ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยนเรศวรวิทยาเขตสารสนเทศพะเยา จังหวัดพะเยา

ผลงานตีพิมพ์

ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ปัทมา ชัยวงศ์ (2559). การใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. ในงานประชุมวิชาการระดับชาติของสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ วิจัยสายมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 9 (หน้า 35-47). พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ -

